DEC 16 1919

Published and distributed under permit (No. 781), authorized by Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Jersey City, New Jersey. — By order of the President, A. S. BURLESON, Postmaster General.

РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
„СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу
видає
УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба висилати на адресу "SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
THE UKRAINIAN NEWSPAPER
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by UKRAINIAN NAT'L ASSOCIATION
at 83 Grand St., Jersey City, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

ОКРЕМЕ ЧИСЛО 4 ЦЕНТИ — Урядовий орган Українського Народного Союза — "SVOBODA" — Official organ of Ukrainian National Association. — SINGLE COPY 4 CENTS

РІК XXVII. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., СУБОТА, 13-го ГРУДНЯ 1919. Ч. 148. — VOL. XXVII. JERSEY CITY, N. J. SATURDAY, DECEMBER 13, 1919. No. 148.

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

ҐЕН. ДЕНІКІН ОПОРОЖНИВ ХАРКІВ.

Населене нападає на війска ґен. Денікіна.

ВАШІНҐТОН, 12. грудня. — Під напором українських повстанців ґен. Денікін видав приказ опорожнити місто Харків.

Головна кватира ґен. Денікіна оголосила відозву до населеня, в якій говорить ся, що армія ґен. Денікіна є приневолена бороти ся серед дуже тяжких обставин та що вона зовсім втратила силу до опору.

„Населене, замісць доставляти поживу, нападає на наші дивізії, — говорить ся дальше у відозві. — Тому в кождій місцевости, в якій лучить ся напад на наших жовнірів, всі мущини будуть покарані смертию, а місцевість спалена".

ВІЙСКА ДЕНІКІНА ПРОҐНАНІ З КРИМУ.

Теодозія в руках большевиків.

(Після кореспонденції **Н. Шіфріна,** кореспондента жидівської часописи в Ню Йорку „Форвертс").

КОПЕНҐАҐЕН, 10. грудня. — Ціле населене кримського півострова підняло революцію проти ґен. Денікіна і стануло по стороні большевиків, які находять ся вже в Теодозії. Мешканці зоружили ся і маширують проти армії „добровольців" Денікіна.

(Вже давнійший урядовий большевицький звіт доносив, що війска отамана Махна прогнали з Криму армію Денікіна і заняли Теодозію).

ЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ В БІЛОЦЕРКВІ.

Підчас погрому мало згинути кількасот Жидів.

КОПЕНҐАҐЕН, 10. грудня. — Жидівська часопись з Харкова доносить, що в Білоцеркві прийшло до нового погрому, який тривав через цілий тиждень. Кількасот Жидів зістало вбитих, між тими найбільше жінок і дітий.

(Телеграма не подає близше, хто уладив погроми в Білоцеркві. З причини браку точних вістий з поля битви на Україні не знати в чиїх руках находить ся під теперішну пору Білоцерква).

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ПОГРОМИ В КИЄВІ.

Погромів допустили ся козаки і війска „добровольців".

ЛОНДОН, 11. грудня. — Ендрю Бонар Ло заявив нині в палаті послів, що нові телеграми потвердили вповні давнє донесене про погроми, які уладили проти Жидів козаки і війска „добровольців" після опорожненя Києва большевиками. Погром тривав від 18. до 20. жовтня. На передмістю Києва, на Подолі, вимордувано кількасот Жидів.

Бонар Ло додав, що англійська військова місія одержала поручене все зробити, щоби на будуче подібні випадки не мали місця.

—o—

ОБОРОННИЙ СОЮЗ ПОГРАНИЧНИХ ДЕРЖАВ.

До союза мають приступити: Естонія, Латвія, Литва, Польща, Україна і Білорусь.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Представники правительств Естонії, Латвії, Литви, Польщі, України і Білоруси на конференції в Дорпаті заявили ся за утворенем військового і політичного союза для оборони своєї независимости, як се доносять вісти, які одержано нині з Ковна.

(Подібна вістка про утворенє пограничними державами оборонного союза була вже перед двома тижнями).

ВІСТИ З УКРАЇНИ.

(На підставі старокраєвих часописий).

ПЕРЕҐОВОРИ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ І ПОЛЯКАМИ У ВАРШАВІ.

Українсько-польські переговори.

Дня 28. жовтня відбуло ся перше офіціяльне засіданнє представників українського й польського уряду в міністерстві закордонних справ у Варшаві. З боку Українців були: др. Михайлів, Понятенко, др. Антін Горбачевський і др. Михайло Новаківський.

Польсько-українські пертрактації у Варшаві.

ВАРШАВА, 12. падолиста. — Переговори мають вести ся на основі трох пунктів:

I. Визнанне самостійности України Польщею.

Представники Польщі не можуть, на разі, визнати Української Народньої Републики, бо їх політика йде в рівній лінії з антантою, яка до тепер України ще не визнала.

II. Поладнанне аґрарної справи на Україні.

Польща жадає від українського уряду забезпечення, що вивласненне землевласників відбудеть ся за компензатою, на що українська місія при сучасному стані аґрарного законодавства на Україні не має ні можности ні права згодити ся. Місія поінформувала польський уряд, що на Україні має бути зібраний установчий парлямент, на засаді загального, рівного і т. д. виборчого права, якому очивидно буде належати остаточне вирішенне, право й компетенція переводу всіх важнійших справ українського державного життя, в тім числі й аґрарного питання.

III. В справі Галичини.

Місія і представники польського уряду зійшли ся на тому, що цілу справу має вирішити пленум конференції, після попереднього розгляду тої справи осібною комісією, в якої склад з боку української нації входять радники Галичане, на чолі з д-ром Витвицьким, а з боку польського уряду мають бути запрошені кількох соймових послів східної Галичини, знавців національних відносин в Галичині.

Переговори перервані раніще з причини тих трох пунктів відновили ся і конференція відбула засідання 12. падолиста.

Комісія для звільненя полонених.

В Кракові перебуває тепер спеціяльна комісія, вислана ґенеральним комісарем для східних земель Осмоловським, зложена з 3 осіб: Ал. Проневича, К. Вімбора і М. Кадіна. Ся комісія займає ся положенем полонених по всіх таборах та евентуальним їх звільненем. Комісія розпочала свої праці на Домбю, де звільнено кількасот осіб. Згодом поїде вона до Вадовиць та східної Галичини. Рівночасно з сею комісією прибув висланник лотишської армії, офіцир Петрі Страде, який познайомити ся має з положенем інтернованих Лотишів.

Ляхи судять Українців.

Дня 21. падолиста с. р. о 9-тій год. рано відбула ся перед військовим судом ґенерального округа в Львові на Замарстинові головна розправа проти Івана Литвицкі, зелізничника з Сихова, о злочин проти польської оружної сили і о злочин шпіонажі.

Дня 12. падолиста с. р. відбулась перед військовим судом ґенерального округа у Львові на Замарстинові головна розправа проти о. Василя Гординського, пароха в Глубокім, повіт Богородчани, о злочин проти польської оружної сили.

Евген Чикаленко,

відомий український громадянин, з Києва, автор численних праць з обсягу хліборобства, перебуває тепер як інтернований в Перемишли.

Збори радикалів у Каменці.

Як доносить „Стрілець", відбуло ся в Каменци в минулому тижни зібране членів радикальної партії, під проводом д-ра Макуха.

В ІТАЛІЇ.

ІТАЛІЙСЬКІ СОЦІЯЛІСТИ ДОМАГАЮТЬ СЯ ПРИЗНАНЯ САВЄТСЬКОЇ РОСІЇ.

Аґітують за перетворенем Італії в републику.

РИМ, 10. грудня. — Парляментарна група соціялістичних послів ухвалила поставити на найблизшім засіданю італійського парляменту внесенє в справі признаня російської савєтської републики і навязаня з нею дипльоматичних зносин.

Серед соціялістів можна замітити сильну аґітацію за скликанем установчих зборів і перетворенем державного устрою. Чимраз сильнійше дають ся чути голоси, щоби Італію перемінити в републику.

В РОСІЇ.

МИРОВА КОНФЕРЕНЦІЯ В ДОРПАТІ.

Переговори відбувають ся дальше з добрим успіхом.

ДОРПАТ, 10. грудня. — Урядовий звіт доносить, що мирові переговори між савєтською Росією і прибалтійськими державами відбувають ся дальше з добрим успіхом.

Делеґати савєтської Росії згодили ся на домаганє естонських делеґатів, які зажадали, щоби найперше заключити розем.

Мирові делеґати перевели вже дискусію над справою визначеня російсько-естонської границі. Сю справу передано до точного викінченя окремій комісії.

ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ОПОРОЖНЮЮТЬ СИБІР.

Американське правительство не уділить більше помочи правительству Колчака.

ГОНОЛЮЛЮ, 10. грудня. — Американське правительство повідомило Японію, що Злучені Держави рішили більше не вмішувати ся в політичні справи Сибіри. Американське правительство постановило вслід за тим не уділяти більше ніякої помочи війскам адм. Колчака. Члени американської зелізничої комісії, на чолі котрої стояв Джан Стівенс, опустили свої становища.

Такі вісти подала японська часопись „Ніпу Ji". Тасама часопись подає, що японський загал і преса виступили остро проти пляну японського правительства, щоби вислати на Сибір 13. дивізію війск в цили здержаня большевицького наступу.

Большевицькі війска зближають ся до Красноярска.

ІРКУТСК, 10. грудня. — Останний скорий наступ большевицьких війск на Сибіри змусив війска Колчака уступити з Новониколаєвска. Війска Колчака уступають тепер в напрямі Красноярска, який лежить в половині дороги між Новониколаєвском і Іркутском.

Успіхи большевиків на Сибіри викликали затрівоженє в урядових кругах японських. Японське правительство шукає порозуміня зі Злученими Державами в справі спільної акції проти большевиків.

Колчак має уступити в користь Денікіна.

ВАШІНҐТОН, 11. грудня. — Адмірал Колчак, голова всеросійського правительства, має намір уступити зі свого становища в користь Денікіна.

Правительство Колчака втратило нині свій давний характер і зійшло на правительство льокальне, а навіть яко таке воно не дуже є певне з причини ріжних спорів на східній Сибіри. Між новозорґанізованим правительством сибірським а російським комітетом в Парижи розпочали ся переговори, які мають на цили перенесенє власти яко всеросійського правительства з правительства Колчака на правительство Денікіна.

Власть і вплив адм. Колчака на Сибіри нині зовсім змаліли. Більша частина його найліпших війск попала в полон большевиків або перейшла добровільно на їх сторону. Армія Колчака позбавлена нині всякої заграничної помочи. Ся поміч уставала в міру відвороту Колчака щораз більше в глиб Сибіри.

Під теперішну пору одинокою надією російських протибольшевицьких алементів являєть ся правительство ґен. Денікіна. І всі вони годять ся з тим, щоби правительство Денікіна прибрало характер правительства всеросійського. Справа не буде получена з великою трудностю. Адм. Колчак вже від довшого часу носить ся з наміром уступити в користь ґен. Денікіна. Справу улекшить значно також і те, що Сазонов є міністром заграничних справ рівночасно в обох правительствах.

Плянують новий наступ на Петроград.

СТОКГОЛЬМ, 11. грудня. — Є в пляні розпочати новий наступ на Петроград, як се виходить з розмови Ліянозова, голови російського північно-західного правительства, з кореспондентом одної ґельзінґфорської часописи. Найважнійшою задачею є получити разом війска Білоруси, Фінляндії і Естонії, заявив Ліянозов. З дальшої його заяви виходить, що з армії ґен. Юденича остало ще 8.000 жовнірів, які вповні зоружені і є кождої хвилі готові до бою.

Большевицька армія на боєвих фронтах числить 500.000.

ВАШІНҐТОН, 11. грудня. — На підставі урядових звітів тайної військової аґенції армія большевиків на боєвих фронтах числить під теперішну пору 450.000 до 500.000 добре зоружених і вправлених жовнірів.

Большевицькі війска є розложені, як слідує: около 100.000 війска находить ся на боєвім фронті проти Поляків і прибалтійських країв; около 100.000 на сибірськім фронті проти Колчака і около 300.000 на полудневім фронті проти ґен. Денікіна.

Большевицька аґітація серед магометан.

РОСТІВ НАД ДОНОМ, 7-го грудня. — Большевики переводять на сході революційні операції після добре уложеного пляну. Вони не лише мріють про викликанє в Азії революції, але вони й над тим усильно працюють.

Доказом їх успіхів в сім напрямі є прибуте до Москви афґаністанської омбасади. Вислід праці большевиків пока єсть ся щораз яснійше. Небезпека є дійсна. Їм може вдати ся перевести плян до певних розмірів, а що найменьше можуть викликати заворушеня на середнім сході.

Остаточною цілею большевиків є викликати революцію в Індії.

НА УГОРЩИНІ.

Протижидівські погроми на Угорщині.

БУДАПЕШТ, 8. грудня. — По замкненю зборів протижидівської партії, на яких ухвалено резолюцію в справі дальшого інтерованя жидівських комуністів і конфіскованя жидівських маєтків на покрите коштів війни, ціла товпа рушила до редакцій двох часописий „Непсава" і „Аз Ешт" і знищила всі машини.

Поліції вдало ся розігнати товпу, причім одна особа згинула. Поліція в злуці з отсим нападом увязнила 42 осіб.

В РУМУНІЇ.

Румунія підписала мировий договір.

ПАРИЖ, 10. грудня. — Румунські делеґати підписали нині мировий договір з Болгарією.

Румунські делеґати підпишуть правдоподібно також і мировий договір з Австрією та договір в справі забезпеченя національних меньшостий, чому вони передше противили ся.

В ЧЕХІЇ.

Большевизм в Чехії.

КОПЕНҐАҐЕН, 10. грудня. — Провідник чеських комуністів, Альойзий Муна, права рука Леніна і Троцького, вже від кількох місяців сидить у вязниці. Його увязнено за тайні зносини з Белею Куном, бувшим президентом савєтської Угорщини.

Комуністичні орґанізації в Кляднї, Пільзнї і в моравсько-карвінськім окрузі домагають ся від чеського правительства, щоби воно випустило Муну на волю. В противнім случаю грозять вони загальним страйком.

У всіх осередках фабричного промислу виходять правильно часописи в большевицькім дусі. Вони поміщують часто передруки з статий російських большевицьких часописий. В Чехії вийшло також богато большевицьких брошур Леніна, Троцького і пр.

Чеські большевики покладають великі надії на жовнірів чеського леґіону, який находить ся ще на Сибіри, але вже небавом поверне домів. Делеґат чеського леґіону, др. Ружічка, повернув вже до Праги. Після його оповіданя серед жовнірів, які творили чесько-словацький леґіон, котрий зразу піддержував правительство Колчака, поширив ся сильно большевизм і се було головною причиною, задля котрої чесько-словацькі війска відкликано зі Сибіри.

В АНГЛІЇ.

АНГЛІЙСЬКІ ЮНІЇ ДОМАГАЮТЬ СЯ РОЗПОЧАТЯ ПЕРЕГОВОРІВ ЗІ САВЄТСЬКОЮ РОСІЄЮ.

Жадають висланя окремої комісії для провіреня відносин в Росії.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Представники „трейд-юніонів" на конгресі, який нині розпочав ся, ухвалили резолюцію, в якій жадають, щоби англійське правительство приступило сейчас до мирових переговорів з большевиками і знесеня бльокади супроти большевицької Росії та перевело безсторонне існраведливе провірене внутрішних відносин в Росії.

Конґрес ухвалив також резолюцію, в якій домагаєть ся, щоби правительство вислало окрему комісію, яка звиділа би Росію і провірила відносини на місци.

ПЕРЕГОВОРИ МІЖ САВЄТСЬКОЮ РОСІЄЮ І АНҐЛІЄЮ В СПРАВІ ВИМІНИ ПОЛОНЕНИХ НЕ ДОВЕЛИ ДО УСПІХУ.

Англія вважає услівя большевиків за острі.

ЛОНДОН, 10. грудня. — Лорд Стенмор заявив нині в палаті послів, що дотеперішні переговори, які відбувають ся в Копенгаґен між правительствами савєтської Росії і Анґлії в справі виміни полонених, не довели доси до успіху.

Услівя, предложені представником савєтської Росії Максимом Літвіновом, є за острі, щоби англійське правительство могло на них згодити ся, заявив лорд Стенмор.

Обі сторони згодили ся на деякі полекші.

КОПЕНҐАҐЕН, 11. грудня. — Хоч вигляд на якесь порозуміне в справі виміни полонених є дуже слабий, то всеж таки обі сторони згодили ся бодай на деякі полекші для полонених. Савєтське правительство згодило ся дати дозвіл на висланє для полонених Анґлійців одіжи, ліків, поживи і грощий. В заміну за те англійське правительство згодило ся, щоби большевики спровадили для свого власного ужитку один корабель ліків.

Полонені обох держав будуть могли висилати також листи до дому.

СПРАВА ПОЛЬЩІ.

КРІЗА В ПОЛЬСЬКІМ КАБІНЕТІ ЩЕ НЕ МИНУЛА.

Трудність в утвореню нового правительства.

ВАРШАВА, 7. грудня (через [illegible] 10. грудня). — По вчерашній заяві, що рішучо уступає з уряду премієра, Падеревскі надумав ся і постановив надальше позістати премієром.

Коли Падеревскі оголосив, що рішучо уступив з уряду премієра, казав забрати свої річи зі своєї головної кватири в королівській палаті. Резиґнація Падеревского була принята. Коли однак Пілсудскі поручив представникам двох найбільших партій утворити нове правительство, вони сеї пропозиції не приняли, бо ніхто з них не мав відваги вказати на будучого премієра, котрий відважив би ся виступити проти Пілсудского. Тоді вчера вечером Пілсудскі вислав до Падеревского письмо, в якім просив його, щоби він щераз пробував утворити правительство. Падеревскі остаточно згодив ся. Прихильники Падеревского мають в соймі більшість, яка виносить 80 голосів. На сю більшість складають ся правиця і праве крило партій „людових", вчисляючи до них і ґрупу Вітоса.

АЛЯНТИ ПРИЗНАЛИ БІЛОСТОК ПОЛЬЩІ.

КОПЕНҐАҐЕН, 10. грудня. — Аліянти признали білостоцький округ Польщі.

В Кракові розстріляно міліонера-спекулянта поживою.

ПАРИЖ, 11. грудня. — Польське правительство оголосило безпощадну боротьбу проти жидівських обманців і розбійників. Одержана вістка подає подробиці про розстріляне Жида-міліонера, іменем Бротгайма, якого за злочин обманства і розбою засуджено на кару смерти. Засуд смерти переведено в Кракові.

Бротгайм зрабував три вагони поживи, призначеної для польських війск і за се засуджено його на смерть через розстріляне.

НА ЛИТВІ.

ЗАМАХ НА ЛИТОВСЬКЕ ПРАВИТЕЛЬСТВО.

Большевизм поширюєть ся в Литві щораз сильнійше.

ВАРШАВА, 26. падолиста. — „Ґазета Польска" доносить, що в Ковні прийшло до державного замаху. Правительство, на чолі котрого стояв Ґальвановскі, зістало повалене, а його місце заняло нове правительство зі Слезевичом на чолі.

На Литві ширить ся щораз більше большевизм.

ВІДОЗВА

до всіх відділових секретарів Українського Народного Союза, орґанізаторів і всіх членів та прихильників нашої найстаршої орґанізації, Українського Народного Союза в Америці.

Отсим подаєть ся до відома, що на підставі ухвали з річного засіданя Головного Уряду Українського Народного Союза принимаєть ся нових членів до Українського Народного Союза в місяцях

ГРУДНИ, СІЧНИ І ЛЮТІМ ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО

а до відділу на підставі статута даного товариства або їх запавшої ухвали.

Длятого П.П. Секретарі і Орґанізатори Українського Народного Союза повинні напружити свою патріотичну енерґію та потрудитись через тих три місяці для добра свого власного товариства, братства чи сестрицтва, а тимсамим і для Українського Народного Союза та подвоїти свій відділ в короткім часі.

Ст. Милянович,
голов. рекорд. секр. У. Н. Союза.

"SVOBODA" (LIBERTY)

the Ukrainian newspaper published three times a week: Tuesday, Thursday, and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ESTABLISHED 1893

VLADIMIR B. LOTOTSKY, Editor-in-Chief.
ANDREW SAWKA, Business manager.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of October 3, 1917, authorized July 31. 1918.

SUBSCRIPTION:		ПЕРЕДПЛАТА:	
United States:		в Злучених Державах:	
1 year	$3.75	на рік	$3.75
6 months	$2.00	на пів року	$2.00
3 months	$1.25	на 3 місяці	$1.25
to Jersey City and to foreign countries:		В місті Jersey City і за границю:	
1 year	$5.00	на рік	$5.00
6 months	$2.50	на пів року	$2.50
3 months	$1.50	на 3 місяці	$1.50
Single copy 4 cents.		Поодиноке число 4 центи.	

За кожду зміну адреси платить ся 10 центів.

Адреса: SVOBODA, 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Телефон Адміністрації і Редакції — 498 Montgomery.

Телефон Гол. канцелярії Укр. Народного Союза — 1838 Montgomery.

Всі моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".
При висиланю замовленя належить долучити моні-ордер або чек.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає.

РІШЕННЯ НАЙВИСШОЇ РАДИ ПРО СХІДНУ ГАЛИЧИНУ.

(Спеціяльна кореспонденція з Парижа).

Париж, 24. падолиста 1919.

Сумну відомість подаю Вам, Дорогі Американські Браття: відомість про те, як Найвисша Рада Мирової Конференції рішила справу Східної Галичини.

З мого повідомленя, яке я був вислав до американських газет в місяці липни сього року, Ви знаєте, на чім стала була тоді Найвисша Рада.

Дня 25. червня вона дала Польщі право заняти Східну Галичину польським військам, а дня 11. липня вона рішила віддати Східну Галичину на якийсь час під управу Польщі. Мало се стати ся на основі договору, який мав бути заключений між державами Антанти і Польщею. Сей договір мав забезпечити Східній Галичині автономію і право самоозначення. Значить, що на той час, доки Східна Галичина буде оставати під управою Польщі, вона буде мати автономію, а по тім часі населення буде голосувати, де воно хоче належати далі.

Се рішення Найвисшої Ради було дуже великою кривдою для українського народу Східної Галичини. Він уже був у своїй державі, а тут Найвисша Рада Мирової Конференції позволила Польщі вигнати українське правительство і українське війско з краю, віддала край на страшні знущання польського правительства тай рішила, що ми ще довший час мусимо остати під польськоюю „опікою", а аж тоді позволять нам сказати, чого ми хочемо. А тимчасом цілому світови ясно, що український нарід хоче власної української держави, Української Народньої Республики!

Зробивши нам таку кривду, Найвисша Рада Мирової Конференції почала радити над тим, як має виглядати та автономія, яку ми маємо мати під польською „ опікою" і як довго ми маємо під тою „опікою" оставати.

В кінци дня 20. падолиста 1919 Найвисша Рада ухвалила таке:

Східна Галичина має оставати під управою Польщі 25 років. Вона має дістати автономію, означену статутом, який виробила Найвисша Рада. Шанувати сей статут обовяжеть ся Польща договором з державами Антанти. Коли мине тих 25 років, тоді Ліґа Народів рішить, що має статися з Східною Галичиною на далі.

Як бачимо, Найвисша Рада, — замість направити кривду, яку нам була заподіяла, — ще ту кривду закріпила.

Цілих 25 років має Східна Галичина оставати під управою Польщі! Таж се такий довгий час, що мало хто з нас, які тепер були скинули польське панування, ще так довго поживе. Атже прийдеть ся нам таки вмирати не громадянами Української Народньої Республики, але під польською „опікою"!

А після 25 років що буде? Не ми будемо голосувати, чого ми хочемо, — як се була обіцяла Найвисша Рада, — але Ліґа Народів має рішити, що далі з нами буде.

Як будемо жити тих 25 років, про се постановляє статут для Східної Галичини, який ухвалила найвисша Рада. Та сього статута ми ще докладно не знаємо, бо Найвисша Рада радила про нашу долю без нашої участи. Поляків Найвисша Рада кликала на раду дуже часто тай усе зміняла свої постанови на їх користь, — але Українців зовсім не питалася, що вони скажуть.

З того, що ми довідоли ся, статут має бути такий:

Східна Галичина має творити окрему від Польщі державну одиницю, яка тільки остає під управою Польщі.

Границя Східної Галичини від Польщі йде дещо на схід від Сяну, так, що наш Перемишль остане на польськім боці. Львів остає як столиця Східної Галичини.

Голова польської держави назначує для Східної Галичини **намісника,** який буде найвисшим начальником краю. Він буде також затверджувати закони, ухвалені соймом. Та коли він якогось закону не затвердить, а сойм його знов ухвалить, то сей закон таки ввійде в життя. Закони для Східної Галичини буде видавати східно-галицький сойм, вибраний на основі загального, рівного, безпосердного, тайного і пропорціонального виборчого права. **Також закони про землю буде видавати східно-галицький сойм.**

Виконувати закони, ухвалені східно-галицьким соймом, буде правительство (міністри). Правительство буде відповідати перед соймом.

Війско, рекрутоване в Східній Галичині, буде мати свою окрему територіяльну орґанізацію і буде стояти тільки в Східній Галичині.

До польського сойму в Варшаві Східна Галичина не буде посилати послів. З того виходило би, що польський сойм не буде видавати законів для Східної Галичини.

Хоч яку велику кривду зробила нам Найвисша Рада, відриваючи Східну Галичину від України і віддаючи на 25 літ під управу Польщі, — а Поляки все таки дуже невдоволені. Бо вони хотіли, щоб найвисша Рада рішила, що Східна Галичина має бути на віки частю Польщі, тай щоб уже Найвисша Рада не мішала ся до того, що Польща буде виробляти з українським народом: се, мовляв, „внутрішня справа Польщі".

Тепер Поляки зачнуть протестувати, не схотять підписати договору про статут для Східної Галичини. Тай хто знає, чи ще чого не виторгують. Бо доси Найвисша Рада все їм уступала!

В кождім разі Поляки будуть тепер старати ся як найдовше відволікти переведення статута, бо доки статут не буде обовязувати, доти вони є панами життя і смерти українського народу, доти можуть наших людий убивати, тримати по криміналах, де вони сотками й тисячами денно вмирають з голоду і від ріжних пошестий.

Щож нам тепер робити?

Ми мусимо цілому сьвітови все нагадувати, як Мирова Конференція нас страшно скривдила. Президент Вілсон в імени держав Антанти обовязав ся перед цілим світом шанувати волю кождого народу; він сказав, що ніякий нарід не може бути відданий під панування другого народу. А тимчасом з нами що зробили? Се ми мусимо пригадувати цілому сьвітови доти, аж доки не добудемо свого права.

Нехай Польща не думае, що ми спокійно схилимо голови під її панування!

Тепер мусимо домагати ся, щоби статут для Східної Галичини заведено як найшвидше, щоб покласти кінець теперішній польській злочинній самоволі.

Се взагалі страшні злочини на нашім народі, що Мирова Конференція не взяла польського правительства в Східній Галичині під ніяку контролю, що Польща може виробляти, що хоче. Мусимо домагати ся, щоб се було направлене.

Отже як найшвидше завести статут, а таки зараз вислати контрольну комісію на польських злочинців!

Тепер такі часи, що нині не знати, що буде завтра, ще не знати, чи довго Польща буде тішити ся тим, що держави Антанти віддали їй Східну Галичину.

Тимчасом, — коли статут для Східної Галичини буде вже заведений, — ми мусимо автономію Східної Галичини використати так, щоб український нарід справді став господарем Галицької Землі. В соймі і правительстві Східної Галичини належить ся нам, Українцям, більшість. Мусимо її здобути і використати на добро нашого народу і краю.

Мусимо край добре загосподарювати, в чім поможете нам Ви, Дорогі Братя з Америки, своїми капіталами і своїм американським господарським розумом.

Мусимо обороняти і скріпляти автономію нашого краю і його незалежність від Польщі, яка певно буде старати ся вкоротити наші права.

Мусимо домагати ся від Ліґи Народів, щоби вона нас як найшвидше увільнила від польської „опіки" і позволила злучити ся з Українською Народньою Республикою.

Рівночасно мусимо старати ся, щоби Придніпрянська Україна стала великою і могучою державою. В ній будемо мати опіку і охорону і швидше чи пізнійше злучимось з нею.

Хорони Господи сіяти роздор між Галичиною і Придніпрянщиною! Сього тільки треба нашим ворогам, щоб ми самі ділили ся!

Може бути, що жде нас, Українців Східної Галичини, ще 25 літ тяжкої праці і боротьби, заки знов злучимо ся з цілою Україною. Може бути, що ми, які тепер були вже скинули з себе польське ярмо, не діждемо тої хвилі, коли Східна Галичина буде знов частю Української Народньої Республики. Та будемо працювати, несучи в душі ідеал Обіцяної Землі, до якої таки певне вступлять наші діти!

Хоч яка велика кривда, яку нам заподіяно, не падаймо духом! Наших ворогів кличмо на суд цілого світа доти, аж доки він їх не осудить, а самі працюймо, використовуючи те, що ми собі доси вибороли.

При тім памятаймо, що на основі міжнародного права, — як се ствердила Найвисша Рада — Східна Галичина не є частю Польщі, тільки окрема державна одиниця.

А польська „опіка", яку нам силою накинено, — вона не вічна!

Др. Михайло Лозинський.

Дописка: Всі українські газети в Злучених Державах, Канаді і Південній Америці прошу отсю статтю — так само, як все, що я напишу до якої американської газети — передрукувати, бо я пишу для всіх Дорогих Земляків в Америці.

ДЕРЖАВНО-ПРАВНА ЗАЯВА

ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ З ГАЛИЧИНИ І БУКОВИНИ, ЗІБРАНИХ У ВІДНІ В СПРАВІ ДЕРЖАВНОЇ ПРИНАЛЕЖНОСТИ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ І УКРАЇНСЬКОЇ ЧАСТИ БУКОВИНИ.

Від збору членів Української Національної Ради у Відні вислано дня 28. жовтня, 1919, до мирової конференції в Парижі осьяку державно-правну заяву:

На підставі права самовизначення народів, признаного державами антанти, виявив український народ на території бувшої австрійської монархії свою волю, проголошуючи однодушно на Всенароднім Зборі українських нотаблів у Львові, дня 19. жовтня, 1918, українську державу на областях Східної Галичини і української части Буковини, яко на своїй питомій теріторії, на котрій він від найдавнійших часів осів, та котру він доси посідає в значно переважаючій більшости автохтонного українського населення.

Покликана до заступництва Українська Національна Рада у Львові виконала отсе державне право іменем українського народу, переймаючи від останнього австрійського намісника у Львові дня 1. падолиста 1918 року державну владу Східної Галичини, та конституючи на її области українську національну державу яко Західно-Українську Народню Републику.

Українська Національна Рада зібрана відтак наслідком воєнних подій в Станиславові постановила ухвалою з дня 3-го січня, 1919, заключити злуку між Західно-Українською Народною Републикою і східною Українською Народною Републикою, та поручила свому Державному Секретаріятови негайно розпочати переговори з Київським Правительством для сфіналізовання договору про злуку. Але наміреної злуки, на жаль, не переведено та установчі Збори Зєдиненої Републики не могли зібратись, бо безнастанні наступи російських большевиків на Київ з одної та інвазія польських військ на Східну Галичину з другої сторони не допустили до сконсолідовання державних відносин на обох українських областях.

Та коли вкінци, польські війска, виєднавши підмогу від держав антанти під фалшивим позором поборювання большевицтва, заняли цілу область Східної Галичини, а Польща робить тепер всякі можливі заходи, аби Східну Галичину прилучено до польської держави, та польські державні представники не жахають ся навіть висувати видуманого арґументу, мов би українські делеґати державні годились на прилученє Східної Галичини до Польщі, то в отсім рішаючім моменті, коли справа державно-правної приналежности Східної Галичини має бути вирішена Найвисшою Радою Мирової Конференції, зібрані члени Української Національної Ради, до котрої належать також українські посли парляментарні, вибрані на підставі загального права голосовання та українські посли соймові з Галичини і Буковини, яко леґальні заступники українського народу на сих областях, вважають своїм правом і обовязком зложити отсю

державно-правну заяву з засторогою в імя свободи і будучности українського народу:

1) Супроти неймовірного та сьвідомо видуманого підсування зі сторони польських державних представників утверджування, мов би українські делеґати чи державні представники годились на прилученє Східної Галичини до Польщі, заявляємо рішучо, що таке зреченне самостійної державности сеї области могло би леґально наступити тільки на підставі постанови Української Національної Ради, Державним Секретаріятом Західно-Української Области яко виконуючим орґаном Української Національної Ради, та стверджуємо прилюдно, що в дійсности такого уповажнення до зреєчння на річ Польщі ніколи не постановляла Українська Національна Рада і такого зречення на річ Польщі не могли заявляти ні Державний Секретаріят ні українські державні представники, або дипльоматичні делеґати, та в дійсности його не заявили.

А коли би хто непокликаний відважив ся проти виразної волі українського народу таке зреченне заявляти, то воно є неважне і позбавлене всякого значіння.

2) Дотеперішний вислід війни польсько-української та мнимої пацифікації большевицького руху в Східній Галичині зі сторони польського війска і насильно захопленого часового володіння над Східною Галичиною зі сторони польської держави, наказують нам ствердити без сумніву вельми важні моменти сеї незвичайно тяжкої і повної пожертвовання боротьби українського народу за право державного самовизначення.

По перше, виказалось перед сьвітом, що українське війско Західно-Української Области з усіх своїх сил боролось проти польського наступу, заступаючи українське державне право на области Східної Галичини; заявляючи отсим чином понад всякий сумнів, що український народ не хоче йти під Польщу, та уступило аж під переможним напором армії ґенерала Ґаллера, висланої за підмогою держав антанти для поборювання мнимого большевицького руху, а ужитої підступно проти українського народу в Східній Галичині.

По друге, виявилось очевидно і всупереч незгідним з правдою представленням польської сторони, що на области Східної Галичини не було і нема ніякої большевицької акції, та, що польська сторона впровадила в блуд держави антанти, аби підступним способом запанувати над українським народом в Східній Галичині. Та виконує там своє безоглядне володінне якраз в сій порі, коли виступивша зі Східної Галичини українська армія дальше бореть ся на київськім фронті проти большевицьких загонів.

По третє, вже дотеперішне короткотриваєче володінне Польщі у Східній Галичині (від місяця червня с. р.) принесло для безборонного і невинного українського населення не пацифікацію, лад, і справедливість, але всупереч постанові артикулу 92 мирового договору з Австрією страшні мучення фізичні і моральні, морди і рабунки та варварство, ругаюче всякому понятю культури і гуманности, так, що ціле українське населеннє Східної Галичини находить ся тепер в стані цілковитої заглади, та в імя людскости апелює нині до всего культурного сьвіта о поміч і ратунок з під польської масакри! І так сталось, що держави антанти, ладнаючи національно-державні відносини колишньої австрійської монархії, віддали одинокий український народ на поталу його польського ворога, що тепер безпощадно лютуєть ся, надуживаючи імени держав антанти.

Тому звертаємо увагу держав антанти, що коли у Східній Галичині не зістане безпроволочно усунене польське безправне володінне над більшістю українського населення, та українському народови не буде привернене, признане всім народам бувщої австро-угорської монархії право державного самовизначення, то там витворить ся страшне огниво безнастанної боротьби, що стане новим Балканом Сходу.

3) По мисли принципу виобреного в сій сьвітовій війні кровю міліонів людий, що самі народи мають право постановляти про свою державну приналежність, український народ Східної Галичини і української части Буковини заявив вже через своїх леґальних заступників, як се на вступі представлено, що бажає своєї самостійної держави та домагаєть ся, аби отсі його національні области прилучено до Східної Української Народньої Републики, зєдиняючи там усі українські области. На сім становищи стоїть і тепер однодушно весь наш український народ, та на сім становищи стоїмо і ми яко його леґальні заступники.

А у всякім разі, заявляємось рішучо іменем українського народу Східної Галичини і української части Буковини, що хочемо разом з Придніпрянською Україною і нероздільно з нею ділити долю в сій державно-правній формації, яку вибере собі наша Придніпрянська Україна, так, як лише сим способом можемо дійти до забезпечення суспільної свободи й економічної відбудови життя та до національно-політичного розвою українського народу.

Але як найбільше рішучо протестуємо проти розривання частин українських областий та прилучання їх проти кровю висказаної волі українського народу — до Польщі, бо там жде нас лиш безнастанна міжнародня боротьба, що здержить всяку культуру та суспільне й економічне відродження українського народу, і не допустить його до національно-політичного розвою.

ПОЛЬСЬКІ УЗБРОЄНІ БАНДИТИ ВБИВАЮТЬ НАШИХ ПОЛОНЕНИХ

(З віденського „Українського Прапора").

С. Ґ., з Перемищини, літ 24. служив в добромильській групі, розказує осьцо: Я попав ся в полон в грудни 1918 р. Зловлених зі мною 18 українських жовнірів окружила польська кавалерія і дала сальву і крісів до нас. Ми всі попадали до землі. Я був ранений двома кулями в руку. По часі, коли я побачив, що польська кавалерія віддалилась, підняв ся я і втік в поблизкий ліс. Я бачив, що за мною втекло ще 2-ох товаришів; однак з других 15-ти, не підніс впрочім ніхто. Всі погинули безборонні від ляцьких катів і люди з поблизкого села поховали їх. Опісля я втік до села і переховував ся там до серпня. З кінцем серпня вдалось мені втечи на Чехословаччину.

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ҐАЗЕТИ БО ЧАСТЕ ЧИТАНЄ ВЕДЕ ДО ПРОСЬВІТИ. А ПРОСЬВІТА — СЕ СИЛА. —ПИШІТЬ ПО ЦІННИК КНИЖОК ДО ДРУКАРНІ „СВОБОДИ", 83 ҐРЕНД СТР., ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ.

Петро Карманський.

НІ, НЕ РИДАЙТЕ...

(La morte dei forti e spettacolo di dignita).

З проклямації Г. Черпускі 1848 р.

Ні, не ридайте, дочері країни,
Яку спотворив кровожадний Гун!
І на скрижалях, на гробах руїни,
Розбийте кобзу, стомлену, без струн.

Закаменійте у мертвечій тузї,
Як на Ніоба, й ласки не моліть!
І не давайте ваших серць нарузї;
Замкніть в них горе, чайте і терпіть...

Держіть ся кріпко! Най ніхто не знає,
Як сором смокче горду вашу честь,
Най в серці вашім тихо дозріває,
В пеленах скорби, дика, пяна месть!

Напійте овоч вашої утроби
Отруйним ядом лютого змия!
І влийте в серце сина дріжджі злоби,
Щоб він кипів під ляскіт нагая!

Щоб він, як той біблейний велит, впер [ся
В кольонну дому, де пирує кат;
Щоби в руїні навіть слід затер ся
З кубла, що гріло плід нікчемних зрад!

Відень, 27. X. 1919.

Петро Карманський.

НА СЯН, НА КАРПАТИ!

(Арія: „По морю, по морю").

**На Сян, на Карпати, де в рідних полях
Розсів ся грабитель, ненависний Лях;
Де брата мордує розбійник з Варшави,
Й гасить, гасить сонце слави!**

**Сталїм огнем пімсти пястук наш [твердий
І вдармо на зграю стїною грудий,
І впиймо ся кровю злочинного ката!
Нас зве, нас зве стогін брата!**

**На Сян, на Карпати як буря летім,
І громом заграймо і смерть понесім!
Здвигнїм серед поля курган вражих [трупів —
Ситїм, ситїм стада супів!**

**На Сян, на Карпати, де зграя ватаг
Посіяла горе по мирних хатах!
Несїмо ся вихром, братам на [розраду —
Пімстїм, пімстїм підлу зраду!**

CONFERENCE OF BORDER STATES IN BERLIN.

Diplomatic representatives of Esthonia, Latvia, Lithuania, White Russia, and the Ukraine, have according to a report in "Le Temps" (Paris), decided to hold in Berlin a permanent conference for the common defence of their right of free disposition and of their political independence.

Negotiations are to take place with the representatives of Finland to induce this country to be represented at the Conference.

EASTERN GALICIA.

Allies Charged with Neglect of the Rights of the Ukrainians.

To the editor of The N. Y. Times:

Your editorial article, "Poland and Galicia," in the issue of Nov. 24, approving the Polish mandate over Eastern Galicia, conceived as it is in a truly liberal spirit, seems to me, nevertheless, by failing to consider important aspects of the bitter Polish-Ukrainian contest for the country in question, to do grave injustice to the Ukrainian side.

It is a fact, of course, that the Poles have been successful in establishing a relatively stable government in Eastern Europe, and that is due in no small measure to their energy and patriotism. But the inference that the Ukrainians have failed in a similar attempt because of political incompetence is unfair, I believe. No previously subject nation in Europe has received greater moral and material support from the Allies than Poland. None has received less than the Ukraine. Furthermore, the assistance lent to Poland by the Allies has been directly and indirectly employed against the isolated and unaided Ukrainian Directory in the struggle for Eastern Galicia.

Last November the Poles refused a plebiscite; the Ukrainians conquered the territory in dispute, and from then until the Spring of 1919 held most of the regions where the Ukrainian population is preponderant. The arrival of General Haller's army, trained, equipped, and transported to Poland by the Allies, turned the tide against the Ukrainians. During the occupation of Eastern Galicia by Petlura's armies, this brilliant military leader was waging a successful war against the Bolsheviki with a generalship that compares very favorably with that of the Polish Generals whose campaigning against the same enemy you mention as an evidence of Polish superiority. During his stubborn fight with the Soviet Republic Petlura frequently sought, even implored, allied eid. None was given.

It seems to me that Ukrainian nationalism has failed simply for lack of what has so immensely contributed to Polish success, and that the crowning injustice of allied discrimination against the Ukrainian Directory is this award of a mandate over Eastern Galicia to Poland. All the available statistics show that the Ukrainian population of the districts east of the River San—the only districts which the Ukrainians have claimed — is greatly preponderant. The plebiscite that they have always been eager to have held under allied control would undoubtedly show that the allegiance of the district is theirs.

This award of control for twenty-five years over the political destiny of the 3,000,000 Ukrainians of Eastern Galicia to their traditional oppdessors —the Polish landed aristocrats and chauvinists—appears to be another collapse of the new international morality which was to have secured self-determination for small nations. Another promising liberal Government has been driven to the Left by the Elder Statesmen of Europe.

EDWARD TOWNSEND BOOTH.

Winter Haven, Fla., Nov. 28, 1919.

(From the New York Times, December 9, 1919.)

Наша газета є присьвячена робітничій справі. Доля та судьба нашого робітника лежить нам на серци передівсім. Не дбаєм о зиск, тільки о твоє добро, мученику праці! — Пренумеруйте „Свободу"! („Свобода", число 1-ше, 15. вересня 1893).

ДО УКРАЇНСЬКОГО ГРОМАДЯНСТВА.

Американсько-Українське Бюро в Ню Йорку одержало на днях письмо від Спілки Українських Кооператив в Львові, підписане д-ром Герасимовичем і д-ром Л. Кульчицьким, в якім просять Американсько-Українське Бюро перевести між американськими Українцями як найширшу ратункову акцію для наших братів Галичан, як в грошах так і в матеріялах споживних і инших, потрібних до щоденного житя.

Иншими словами, галицькі Українці просять американських Українців о всяку можливу поміч, аби спастись від теперішної нужди в старім краю.

По розгляненю сеї справи Американсько-Українське Бюро прийшло до заключеня, що після теперішних обставин поміч є можлива в отсей спосіб:

1. Американські Українці повинні посилати своїм рідним поміч грошеву.

2. Американські Українці повинні слати до своїх рідних та знакомих ріжні споживні та другі потрібні річи як: матерії, черевики, одіне, полотно і т. п.

3. Американські Українці повинні збирати всяку одіж і споживні товари між собою і за посередництвом Американського Ратункового Товариства висилати все те до старого краю на руки спілки, що до нас звернулась, для роздачі поміж потребуючих.

Одна, друга і трета поміч повинна бути розвинена на широку скалю і не повинно бути між нами одної української души, яка би не зрозуміла теперішних обставин в старім краю і не поспішила братам і сестрам з помочию, після своєї спромоги.

В теперішних обставинах в Галичині, Буковині, Угорській Україні, можна висилати гроші. Гроші часом доходять пізно, але доходять певно.

Щодо висиланя товарів, споживних і галянтерійних (одіне, біле, обува і т. п.) справа мається так:

Американські пересилкові компанії від якогось часу згодились асекурувати висилки ріжних товарів від крадіжи, на підставі чого наше Бюро недавно отворило департамент посилковий, і люди можуть вже висилати пакунки до своїх рідних з ріжними річами, від 50 до 200 фунтів ваги.

Сими днями наше Бюро навязало зносини з американською фірмою, яка має за сотки тисяч всякого рода галянтерії в Европі у складівнях (вергавзах). Вона має по більших містах, як Варшава і другі, в Польщі, свої стації з котрих на поручене замовлене висилає до даних людий річи галянтерійні, які собі та особа, чи на місци чи листом вибере. Ся нова галузь помочі робить ся в сей спосіб: Американські Українці — скажім — складають в нашім Бюрі гроші; хто кілько хоче, однак не меньше як $50. Відтак та особа каже, щоб за ту суму дано в краю його жінці і дітям, чи кому иншому з родини, таких товарів, яких вони виберуть собі на суму $50. Тоді посилаєть ся особі в старім краю свого рода кредитовий лист і лїсту, що вона може собі вибрати, а копію кредитового листа висилаєть ся рівночасно до найблизшої головної стації тої фірми. Коли жінка чи хто з родини одержить сей кредитовий лист і лїсту до вибору, то або письмом або особисто може з найблизшої стації сеї компанії вибрати собі і взяти се, що тій особі потрібно. Одержавши річи в такій стації складівні підписує кредитовий лист, що річи одержані і віддає його представникови сеї компанії. Представник компанії відсилає сей кредитовий лист назад до Америки, а компанія в Америці, одержавши сей кредитовий лист, підписаний стороною, що вона відібрала собі за суму $50 чи $100 товарів, які вибрала, предкладає се нашому Бюрови і наше Бюро доперва тоді платить тих $50 чи $100 за одобраний товар. При переговорах з тою компанією, вона обіцяла, що коли американські Українці дадуть їй бизнесу на початок на $25.000, то вона отворить таку стацію у Львові і відтам буде розсилати товари. Ся компанія продає лише товари галянтерийні а не споживні. Сього рода поміч можна переводити і телеграфічно, а така телеграма коштує $10.00 екстра.

Отсе були би способи несеня помочі нашим рідним.

Після розуміня заряду Американсько-Українського Бюра найліпший спосіб несеня помочі під теперішну хвилю буде, здаєть ся, той найновійший, а се, щоб наші люди складали в нашім Бюрі гроші, а Бюро за помочию висше згаданого способу буде давати ордери на відачу родині таких матеріялів, яких вона там в краю потребує, і вибере собі, і буде платити за ті товари аж тоді, коли прийде посьвідка з краю, що товар відібраний. Для інтересованих подаємо отсе лїсту, які товари їх родині може дістати в старім краю, і яку ціну за ті товари треба заплатити тут в Америці посилаючому того рода поміч.

СПИС АМЕРИКАНСЬКИХ УБРАНЬ І ЦІНИ.

МУЖЕСЬКІ УБРАНЯ І ОБУВА.

Предмет ч. 1. Чоботи гарантовані, сильна „кефскін" шкіра, з добрими ри .... $9.90 (Такі самі. тільки чорна „шевро" шкіра, $1.50 екстра).

Предмет ч. 2. Чоботи, дуже сильні, гарантована сильна шкіра і подвійні підошви під цілим чоботом, формат війська Злучених Держав Мунсон Лест — чобіт, котрий буде довго носити ся, всі розміри $8.90

Предмет ч. 4. — Шість пар (6) скарпеток — тонкі нитки (філ де Ікос) ріжні краски і розміри — Ціна 60 цнт. пара $3.60

Предмет ч. 5. — Шість пар трикотової білизни (3 пари сорочок і 3 пари гатків), усі розміри — 98 центів штука $5.88

Предмет ч. 6. — Шість (6) пар трикотової білизни, мішанина вовни, (3 пари сорочок і 3 пари гатків) специяльно грубі на зиму — всі розміри — 3.15 штука $18.90

Предмет ч. 7. — Три (3) сорочки до роботи, тяжка фляпеля, з ковнірцями і кишенями, найліпше викінчене, краски кавової і сірої — всі розміри — ціна 2.45 штука $7.35

Предмет ч. 8. — Три (3) елегантські сорочки, з мягкими ковнірцями або без, 24 родів і краски до вибору — всі розміри — ціна 3.20 штука $9.60

Предмет ч. 9. — Дощеві плащі, кашмір, подвійно заповнювані гумою, найліпший гатунок, з паском або без паска, кавова краска, всі розміри $15.45

Предмет ч. 10. — Убрания Серлж і кашмір (подвійне або поодинче запинане) ріжність красок і родів... $22.50

Предмет ч. 11. — Убраня — вовняний кашмір, кравецька робота, найліпший гатунок, ріжні краски і роди $38.50

Предмет ч. 12. — Пальта вовняні тяжкі, найліпша якість, і виріб, ріжні краски і роди, всі розміри.......... $36.50

Предмет ч. 13. — Грубо надїване сведри, краски кавової і сірої.... $2.90

Предмет ч. 14. — Охоронна бритва і 8 „Радіо" сталевих вістрів $1.15

ЖІНОЧІ УБРАНЯ І ОБУВА.

Предмет ч. 15. — Чоботи, сильна „кеф" шкіра, з мягкими і добре носячими ся підошвами — всі розміри... $8.45

Предмет ч. 16. — Чорні чоботи „шевро", пришви шарі, сукониі холявки, добре посячі ся підошви. Також жовті, „шевро" пришви, і такі-ж суконні холяви, всі розміри..... $8.95 (Такісамі, тільки з чорної „шевро" шкіри $1.50).

Предмет ч. 17. — Оксфорд (пів чоботи), чорна „шевро" шкіра, добре носячі ся підошви, всі розміри $7.45

Предмет ч. 19. — Шість (6) пар панчіх з Фіз д'Екосі, пяти і пальції з подвійних ниток, ріжні краски і розміри, ціна 90 ц. пара $5.40

Предмет ч. 20. — Три (3) гарнітури тканих „Юніон Сутс" груба бавовна на зиму, довгі рукави або короткі, усі розміри, ціна $1.85 штука...$5.55

Предмет ч. 21. — Дощеві пальта. Матерія і гума, з поясом і пелериновим ковніром, кавова краска, всі розміри $9.45

Предмет ч. 22. — Дощеві пальта. Подвійна гумова матерія, пелериновий ковнір, краска, синій, кавовий і сірий, також в поясн, дуже добра якість, елегантські, всі розміри $16.75

Предмет ч. 23. — Сведри, груба надїваны вовна на зиму, довгі рукави, всі краски $7.59

УБРАНЯ І ОБУВА ДЛЯ ХЛОПЦІВ І ДІВЧАТ.

Предмет ч. 24. Чоботи для хлопців, гарантовані, сильна „кеф" шкіра, добре зроблені, з добрими і сильними підошвами, міри від 12 до 16 літ $7.90

Предмет ч. 25. — Чоботи для хлопців, екстра тяжкі, гарантовані, холяви з грубої жовтої шкіри, подвійна підошва від пальців до обцасів, чобіт якраз на зиму, міра від 12 до 16 літ $7.75

Предмет ч. 26. — Чоботи для малих хлопців, гарантовані, сильна „кеф" шкіра, добре зроблені, з добрими сильними підошвами, міра від 5 до 12 літ $6.95

Предмет ч. 27. — Чобітки для дівчат, гарантовані, сильна шкіра, добре зроблені, з добрими сильними підошвами, міри 9—13 літ...... $7.75

Предмет ч. 28. — Чобітки для малих дївчат, гарантовані, сильна „кеф" шкіра, добре зроблені з сильними підошвами, міри 5—8 літ...... $6.95

Предмет ч. 30. — Шість (6) пар панчіх для хлопців і дівчат, грубі пряжкові нитки, міри 3 до 7 літ, ціна 65 центів пара $3.90

Предмет ч. 31. — Тре гарнітури для хлопців або дївчат (ткані Юніон Сутс) тяжкі пряжкові нитки до зимового ужитку, міри 6 до 18 літ, ціна $1.75 кождий $5.25

Предмет ч. 32. Гарнітури для малих хлопців, „Беакон" подвійна матерія, краски гранатової, бронзової і кавової, міри 3 до 9 літ.......... $8.95

Предмет ч. 33. — Гарнітури для хлопців, мішанина вовни і кашміру, 12 ріжних родів, міри 7—17 літ.. $14.25

Предмет ч. 34. — Пальта для хлопців, мішанина вовни і „Бекон-клот", подвійний, вибір моди, декотрі з шапками з тої самої матерії, міри від 3 до 12 літ $9.59

Предмет ч. 35. — Дощеві плащі для дівчат з пелеринами і каптурками, краски гранатової і червоної, міри від 6 до 16 літ $3.95

Предмет ч. 36. — Дощеві плащі для хлопців, поодинока матерія і гума, з шапкою, краска кавова, міра від 6 до 16 літ $5.50

Предмет ч. 37. — Куртки для хлопців з вовни „Бекон", подвійне сукно, екстра тяжкі, міри 9 до 18 літ $12.90

МАТЕРІЇ НА УБРАНЯ І ДО ЗАГАЛЬНОГО УЖИТКУ (вовнані і бавовняні).

Предмет ч. 38. — „Рейнбов" матерія на убраня, штука з 20 ярдів, тяжка, дубельтова широкість 36 цалів, 8 ріжних взорів і красок, відповідне на жіночі сукні (пальта для дівчат і т. д.) ціна 89 ц. ярд $17.80

Предмет ч. 39. — „Галіфакс" матерія на гарнітури в кратку, 20 ярдів штука, дубельтова широкість, 32 цалів, 8 ріжних красок і взорів, відповідне на спідниці для женщин і суконки для дівчат, і пальта, ціна 94 цнт. за ярд $17.80

Предмет ч. 40. — „Тріюмф Серлж", 20 ярдів штука, подвійна широкість, 32 цалів, краски гранатової і чорної, відповідне на жіночі і мужеські убраня, ціна $1.00 за ярд $20.00

Предмет ч. 41. — „Анкор" матерія на убраня, штука з 20 ярдів, подвійна широкість 34 цалі, 36 ріжних взорів і красок, відповідне на дитинячі убраня, сукні домові, фартухи і т. д., до праня, сильні краски, ціна 45 цнт. ярд $9.00

Предмет ч. 42. — „Діксі Кембрей", 20 ярдів штука, подвійна широкість 36 цалів, гарантоване до праня, сильні краски, відповідне на жіночі і дитинячі убраня і мужеські сорочки, ціна 45 цнт. ярд $11.80

Предмет ч. 43. — „Америкен Бел Гінгам", 20 ярдів штука, подвійна широкість 36 цалів, гарантоване, сильна краска, 14 ріжних взірців і красок, плетений десень, найліпший гатунок, відповідне на жіночі і дитинячі кусонки, ціна 69½ ц. ярд $13.90

Предмет ч. 44.—„Скач фабрік Серлж", 20 ярдів штука, подвійна широкість 32-34 цалів, 24 ріжних взорів і красок, гарантовані трівкі краски, відповідне для жіночих і дитинячих суконок і на инші потреби, ціна 85 цнт. за ярд $17.00

Предмет ч. 45. — „Панама клот" (вовняна альпага), 20 ярдів штука, подвійна широкість 54 цалів, краски гранатової і чорної, відповідна на мужеські гарнітури і жіночі суконки, ціна $1.85 за ярд $37.00

Предмет ч. 46. — Біле бавовняне полотно, 20 ярдів штука, подвійна широкість 36 цалів, на простирала, сорочки і т. д., ціна 70 ц. за ярд $14.00

Предмет ч. 47. — Американські вовни (Серлж і Кашмірс), на мужеські і жіночі костюми, 54 цалів широкі, ціна за ярд $5.90

Предмет ч. 48. — Американські вовни, екстра грубі сукна на мужеські і жіночі пальта, ціна за ярд $7.45

Достаточна скількість ігол і ниток додатково до предметів від ч. 37 до 47. Предмети можуть бути вибрані з котрої небудь групи за надмінену суму. Кождий предмет має свою ціну в американських долярах.

Вкінци заряд Американсько-Українського Бюра, повідомляючи наш загал про згадану висше просьбу наших братів з Галичини, відзиваєть ся отсим до всіх Українців в Америці, аби не гаїлись, а чим скорше несли сю поміч, о яку просить нас наші братя.

По всякі дальші інформації в справах висилки гроший, пакунків і складаня гроший на замовленя товарів для рідних, просимо удаватись просто до нашої народної інституції: Американсько-Українського Бюра, адресуючи так:

AMERICAN-UKRAINIAN EXCHANGE, INC.,
30 East Seventh Street, New York, N. Y.

По місцевостях, де наші імігранти мешкають в більшим числі з одного села, можуть зібрати між собою гроші нараз і нараз висилати в той спосіб поміч своїм рідним чи знакомим в їх селі.

Др. Остап Грицай.

РІЧНИЦЯ.

1. XI. 918—1. XI. 919.

Річниця?

Невже? Невже-ж воно й справді не більше, як один, щойно минаючий рік від оптого падолиста, сього в історії людства мабуть найбільше незабутнього падолиста, в якім тамтого року майже нечайно як лявіна, як оркан, як самумові вихри почав ся для нас, воюючих проти західноевропейських народів, страшний, нечуваний, ніколи в нас непредвиджуваний сумерк царів, престолів і народів?

Справді — не більше воно, тільки рік оптому історичному безмежу?

Він же тому й був такий горесний своїми подіями, сей проминувший падолист року тисяч девятьсот вісімнайцятого, що все те, що творило ся за його похмурих днів після завданого нам ворогами останнього удару — було таке подавляючо безмежне: безмежна була побіда наших противників і безмежне наше пораженне, безмежний сором прийшов нашим царям і безмежною лютию скипіли наші народи, — безмежна радість вгорнула сих, що нас зборолн, а безмежні тривоги стали мучити нас.

О — хто з тих, що се пережив, забуде їх коли — сі безконечні чорні години тамторічного падолиста?

Із сїрих як жура хмарищ лила ся днями й тижнями струї студеного як смерть дощу, овид неба, сьвіта, великоміських просторів і людського життя ваготів у брудних серпанах мокрих туманів; де не глянути — скрізь чорні филї розіллиного болота, — а на душу, яка сквіожена жорстокою судьбою геть впривала ся з брудних нетрів сих дощів, туманів та сього чорного болота, клали ся вбивчою зморою вісти, вісти для наших царів такі чорні і горесні, такі розпукою і смертию надихані, як сі сірі хмарища і сі студені дощі і сі безмежно розіллянї болота.

...Цісар Вільгельм зрікаєть ся престола... Утеча Гогенцолернів з Німеччини... Страшний розгром над Піяве... Італійські полонені йдуть на Відень?... Карло Габсбург — усунений... Утеча Габсбургів ...Убите графа Тіси ...Німеччина — республика?... Королї на чолї Угрів ...Жовніри плюндрують... Кара смерти на грабіжників... Знова грабили і стріляли... Ціле військо по стороні революції... Утеча аристократів... Фридрих Вільгельм убитий?... Революція!...

Революція!...

А опісля ще голоснійше:

Революція!...

А вкінци скрізь і всюди і голосно на весь сьвіт:

Революція!...

Сірі хмари бовдуріли, дощі хлюскали ледовими різками, а мокрі тумани ваготіли скорбно і важко, начеб оповивали собою та навівали на нас той довгий, безмежний сумерк, який вгортав наших царів і їх престоли, їх панованє та їх конець. Всі їх стали опускати, сих наших ледачих, все бенкетами та брехнею пяних царів, ніхто їм не йшов на поміч, щоб ще раз гинути за їх бенкети та їх торжественні брехнї, а сї їх жовніри, що верталн звідтам, — з некольних просторів бою, сї жовніри йшли тепер повні люти і жажди цілити на них самих, на сих наших царів, сунули безладними, обдертими, жертими недугою, голодом, розпукою та нуждою товпами крізь окровавлені болота, дощ і студінь — до дому, і грабили та плюндрували де могли, убивали своїх начальників, як собак, і убивали за кусник хлїба один другого і кликали спаленими горячкою і горівкою голосами:

Революція!...

Як лявіна, як оркан, як самумові вихри розшаліло ся те, розвалюючи в грузи столїтні основи нашого, габсбурськими царями нам сотвореного життя. І сих Габсбургів, сих владожадних, ненаситних богатством грабіжників чужих земель і країв, безглузних ворогів та поборників народних душ та народних творчостий, — сих Габсбургів не стало.

Он того падолиста, тисяч девятьсот вісімнайцятого року їх не стало. Не стало їх ні в Австрії, ні на Уграх, ні в Чехії, ні там на полудни, і не стало їх — між нами в українській Галичині.

Заправду — несмертельна нехай буде річниця того дня, в якім ся українська Галичина дружно з німецьким, чеським та тодїшним угорським громадянством проголосила в своїм народнім середовищи вольнсіть та вкінци, після столїтного поневолення, після столїтних рабських страждань, осоромлень та упокорень, після столїтного терпіння у вампірових обіймах жандармсько-панської корминги Габсбургів, — почула себе вольною і стоптала в порох царські скиптри та корони і собі крикнула на весь сьвіт:

Революція!

Українська Галичина кликнула отсе, — сей наш нещасний, габсбурськими фараонами та їх ляцькими сатрапами так нечувано кривджений Єрусалим, якого історія за минуле столїтте — се історія останних паріїв і останних фараонів в Европі.

О — нечувано гарно було тим габсбурським фараонам з українськими паріями, рабами та гельотами!

Сиділи собі в своїм віденськім Вавилоні, заховавши ся від народу глибоко в сто золотих кімнатах своїх Бургів та Шенбрунів, — животіли тут як пообвішувані шатами ідоли, приймаючи в жертву від люду що найкрасшу їду та що найгарнійші жінки й дівчата, — та час до часу давали себе перевозити в золотистих повозах з одної нагоди в другу, — а владу та правлїнне над паріями, гельотами та рабами в коронних провінціях лишали міністрам та сатрапам, старостам та катам, лїкторам та опричникам, жовнірам та убийникам. І підчас коли сей габсбурський ідол, нагодувавши ся здорово у самоті своїх сто золотих кімнат, своїми опяненими глуздами розбирав, яку жінку вщасливити нині своїми півбожими обіймами та де відпразнувати оргію, у Відни чи Маєрлінгу, в Геделлє чи в Бадені, — ах! не краснійте так зі сорому Ваша Величности, цїсарево Єлисавето, — адже Ви не лїпші були від Вашого чоловіка та Вашого сина, — то їх міністри та сатрапи, старости та кати, лїктори та опричники, жовніри та убийники справували міжтим владу. І намісники були в них, на подобу Пилатів та Іродів во Юдеї, але коли ось оптой римський Пилат, побачивши Окровавленого, з трівогою та повен милосердя крикнув: „Ecce homo", — то в сїм нашім Єрусалимі, в сїй Галичині ляцькі Пилати та Іроди, побачивши окровавленого ляцькими опричниками українського гельота, кричали, що се брехня, що ніхто не кровавить українських рабів, ніхто не здирає з них останної сорочки, ніхто не боронить їм говорити їх гельотським діялектом, не забирає їм шкіл, ні не допускає їх до урядів, — ніхто не забиває їх за се, що вони при виборах до Вавилону не хотять давати голосів на Ірода, — навпаки, — добре є тим Українцям у їх Єрусалимі під Габсбургами, як в раю, і вони — звіщав тут зігнений в трое Пилат — цілують з вдякою край шат габсбурського ідола і поклоняють ся йому і благають оставити їх під владою ляцьких намісників та їх жовнірів і старостів.

Так колись говорили про нас ляцькі Пилати Ідолови у Вавилоні, а Ідол, щасливий нашим щастєм, припинав ляцькому Пилатови ордер Сірої Галюки і запевнював його, що Він, що Ми з божої ласки Величність Цезар та Іператор — українського парія любимо любовю незмінною.

І так століттями убивали нас. Кайданами, погордою та брехнею.

Аж прийшов сей падолист 1918 р., сей сумерк ідолів та царів, габсбурської брехнї та кривди, і здійняв кайдани з наших рук і велів нам бороти ся не за Ідола, а за нас самих, за наш Єрусалим.

І ось рік вже цїлий ми боремо ся.

Отсе-ж — знова падолист.

Річниця.

Перша річниця дня, у якім з грудий наших вирвало ся визвольне, всецїлюще:

Революція!...

Що-ж — що в нас ще завше боротьба, важка, непримирена, на смерть і життє йдуча боротьба з ляцькими Іродами та Пилатами в нашій Галичині, в яких ще надія розпяти нас на хрест?

Нехай.

Будемо бороти ся завзято, люто, до останнього віддиху, як Греки під Термопілями, як Картагінці і жінки їх і дїти проти Римлян, як Еспанці проти корсиканського Ідола.

І все нам сьвята буде річниця дня, у якім ми боротьбу почали.

Заправду — незабутна будь! Благословенна будь! Несмертельна будь!

(З віденського „Українського Прапора", з 1. падолиста 1919).

ДОПИСИ.

HOLYOKE, MASS.

Подвиги федераційно-яничарських ренегатів.

Кількох народних відірванців плянували ошукати тутешний український загал на так званім „федераційно-большевицькім вічу", про подвиги котрого українські місцеві загально політичні організації минувшого місяця подали до публичного відома через народну пресу. Сила народної опінії так фатально поділала на сю федераційну спілку, що її члени формально пострадали змисли і в стані безпримірного ошоломленя розбіглись, і кождий з них, ратуючи себе мимохіть виспівав.

І справді федерація яничар-ренегатів плянувала на тім вічу виконати замах на рух самостійного житя українського народу. Перший найвиразнійше заграв тут загально знаний яничар в „Куріері Цодзенним", де він сильно плаче і жаліє, що гайдамаки розбили українське всенародне протестаційне віче. Другий з ряду Михайло Накрейко, головний екс-контрольор У. Н. Р. О. („Гайдамаків"), котрий довів сю організацію до банкротства. Сей в „Робітнику" гіркі крокодилячі слези виливає за всенародним патріотичним вічем. А третий Eliasz Вавришин із „Нар. Волі" великі претенсії має. І власне той лямент, той зойк і крики в один тон тих ренегатів в так позірно розбіжних органах досадно кажуть, як ріжними стежками прямує большевицька кліка до здавленя народного руху в тутешній українській громаді.

Та двом першим: ні грачам, ані їх органам ніхто не подивує, бо і „Кур'єр Цодзєнни" і „Робітник" є загально знані яко крайні вороги всякого народного українського житя. А що вороги-собаки на нас брешуть, то се певний знак, що ми їдемо! Але що „Нар. Воля", іменуюча себе народною газетою, в большевицькім інтересі виставляє претенсії Eliasza Вавришина, то се вже дуже дивне...

Але загляньмо, о скілько, і чи взагалі має він які рациї до народної справи. Перше каже він, що всенародне віче на день 19. жовтня скликав 15-тий відділ У. Р. Союза в силі 25 членів, котрі не мають нічо спільного з большевизмом, а на віче запросили бесідників з Федерації Українців. На се я скажу, що той 15-тий відділ У. Р. Союза має заледви 20 членів, а з тих місцевих 8 членів і 2 членкиці, а решта позамісцеві. Щодо большевизму то прочитайте собі в 93. числі „Робітника" допись предсідателя 15. від. У. Р. С., М. Накрейка, де він виразно пише, що він є членом комуністичної (большевицької) партії і не має нічого спільного з покійною Федерацією Українців. А попереднім разом він про сю справу в 88. числі тогож „Робітника" так писав: „Товариші большевики очікували на Січинського і Цеглинського, щоб розправити ся з ними, але вони не приїхали, бо боялись робітничого суду".

Бачите, Еліяшу, як підло виглядаєте в осьвіченю правди.

Друге: Eliasz Вавришин репетує, що вони обрабовані. В тім мав би Eliasz цілковиту рацію, але щоби був додав „само-обрабовані", бо на ділі самі себе як струни натягнули, а все ради большевицької манії. Самі до „Української Громади" приступили і членські вкладки за два місяці заплатили, а коли побачили, що в громаді нема ґрунту на большевизм, то самі з Укр. Громади відірвались і загоріли ненавистию до всего народного змагання. В погоні за знищенєм народних ідеалів найперше хотіли дістати в свої руки народні прапори закуплені за [illegible] ранем тов. ім. Тараса Шевченка, бувшого відділу Руско[illegible] в 1913 році, за суму 160 долярів — добровільних жертв цілої української кольонії в Голйок і околиці. Те товариство, 15 відділ У. Р. Союза, по причині подвійного податку від членів до У. Р. С. і по причині невиплачення [illegible] них посмертних запомог з каси У. Р. Союза (по члені С. Домураті, котрий вступив на $1000 посмертного в нашім товаристві до У. Р. С. дня 10. марта 1918 р., а помер 2. падолиста 1918 р., за що його жінка, А. Домурат, по довгих короводах ледви видерла з каси У. Р. С. $501.49). І з тих то причин наше тов. ім. Тараса Шевченка рішило на мітінгу 22. грудня 1918 р. в цілости (проти двох голосів, з котрих один, Ілія Вавришин, зажадав переступного листа) перейти до У. Н. Союза. Отже тов. ім. Т. Шевченка в цілости перейшло до У. Н. Союза яко 171 відділ, а число 15 від. У. Р. С. позістало було пустою нулею. І се власне вакуюче 15 число задумали використати члени і у той час збанкротованої У. Н. Р. О. Гайдамаків — і вони до спілки з двома позісталими членами тов. ім. Т. Шевченка зформували собі нове товариство тогосамого імени і занявши вакуюче 15 число в У. Р. С., вибрали собі уряд: на предсідателя М. Накрейка, головного екс-контрольора „Гайдамаків", на касієра аналфабета Василя Коваля, а на секретаря Ілька Вавришина. І тогди то предс. М. Накрейко до спілки з Ільком Вавришином (котрий тепер ганьбить ся Ільком, а підписуєть ся Eliaszom) устелили в тім новім 15 від. У. Р. С. большевицьке гніздо, і яко народні ренегати завзяли ся дістати народні гордощі (повисше згадані прапори). Вони зложились по 50 долярів і занесли до адвоката, щоби їм виправував народні прапори. Адвокат гроші взяв і справу через суд наміряв перепровадити, але коли вже приходило до терміну, Накрейко з компанією звітрив письмо носом і занесли тому адвокатови ще кількадесять долярів, аби справу уморив. І тепер ще Eliasz в „Нар. Волі" надробляє міною до народних прапорів, (на котрі жаден з них, ні М. Накрейко ні Eliasz Вавришин, не дали ані одного цента).

І тепер тих двох самообрабованих ренегатів до спілки з яничарами (на ржеч Польскі од моржа до моржа) для справи передісторичного дикого комунізму плянували віче; а здемасковані при виконаню того пляну — в смертельних судорогах загибели своєї большевицької манії йойкають, що вони обрабовані.

Так, так, заноморочениці комунізму. Ви добре обрабувались, а задурманені ще далі себе побиваєте.

Ів. Довгань.

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

„СЛОНЬ І ПОЛЬСКА".

Французька академія розписала була свого часу конкурс на найлучшу наукову розвідку про слона. Трох визначнійших учеників париського університету одержали по десять тисяч франків підпомоги для сеї цілі. Один із студентів був Француз, другий Німець, третий Поляк.

Француз, одержавши гроші, поїхав до Марсилії, щоби відси відїхати до Африки. Але в портовім місті пізнав ся з гарною дівчиною і розтратив гроші до послідного сантима. Вернув просто до Парижа, призбирав богато книжок з трактатами про слона і по якімось часі скомпілював із творів ріжних природників спорого обсягу працю про слона.

Совісний Німець зараз же виїхав в саму глибину африканських лісів і тут цілими місяцями студіював слона в його вільнім, дикім житю. Докладно помічував усьо, що тільки могло би кинути нове сьвітло на характер того інтелігентного велитня природи. З тих обсервацій зложив дуже совісно оброблену книжку, котра чимало придала нового до характеристики царя зьвірів.

Поляк ніде не не виїзджав і нічого не робив, аж поки його товариші, Француз і Німець, не надрукували своїх праць. Коли ж їх праці вже були опубликовані, наш Поляк купив собі обі книжки і з них повитягав усьо, чого йому треба було, і написав великий твір у трох томах, котрий затитулував: „Слонь і Польска".

Академія французька відкинула працю Поляка яко літературну крадіж. Але краківська академія наділила автора золотою медалию з відповідним дипльомом і запросила на катедру професора природничих наук.

ЖЕРТВИ НА ФОНД ДЛЯ ОБОРОНИ ГАЛИЧИНИ.

Дальші жертви зложили отсї добродії:

863. Джанставн, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложено на вічу дня 5. жовтня 1919 ....$121.02

864. Сентрал Фолс, Р. Ай. д. Тома Тома Валедуда $10.00

865. Наягара Фолс, Н. Й. д. Клим Сенїв $5.00

866. Ґарден Сіти, Л. Ай. На руки д. В. Кніґиницького зложили жертви отсї добродії: Андрій Чапор, Онуфрій Галас і Захарій Пахолок по $5; Михайло Пахолок і Григорій Матвійчук по $1. Разом $17.00

867. Гемпстед, Л. Ай., Н. Й. На руки д. В. Кніґиницького зложили жертви отсї добродії: Методій Маланчук і Марко Баран по $5. Разом $10.00

868. Ормрод, Па. На руки міс. У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: Прокіп Хомка $10; Михайло Коченащ $5; Іван Русин Шовтис, Василь Горбовий, Іван Горбовий, Іван Радьо і Михайло Сорокач по $3; Микола Нусь і Михайло Глива по $1. По відтруценю розходів в сумі $6 переслано $30.00

869. Нортгемптон, Па. На руки місц. У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: о. М. Кузїв $70; Іван Сирко $50; Іван Крамар $30; Онуфрій Крамар $25; Дмитро Клецман і Михайло Сокіл по $20; Матвій Тимошек, Андрій Костик по $15; Анна Йовек $12; Ксеня Деревяна, Михайло Пушкар, Семен Шміґель, Стефан Сеник, Василь Щобир, Іван Маґерка, Павло Буґай, Михайло Бойко, Василь Союк, Григорій Шкільняк, Федь Смоляк, Григорій Соловій, Стефан Ковальський, Стах Тихий, Юлія Ленчук, Стефан Турчак, Марія Хитренька, Лука Демчик, Палагна Перевяна, Гриць Іванів, Кость Бойко і Василь Кібайло по $10; Петро Лопатчак і Стефан Тюхтій по $7; Ілько Білан, Прокіп Харкавий, Михайло Луковський, Іван Павлиса, Андрій Радковський, Настя Монастирська, Михайло Добрянський, Михайло Янчура, Василь Сокіл, Теодор Бенецький, Матвій Стець, Микола Гибрик, Пилип Мороз, Іван Фрийдун, Іван Жилинський, Гнат Бачнюк, Дмитро Каторож, Панько Покотило, Теодор Пацала, Андрій Паньчик, Василь Коченаш, Онуфрій Коваль, Петро Пришка, Стефан Бодник, Петро Бодник, Микола Гурин, Катерина Коченаш, Стефан Паляниця, Стефан Смутило, Микола Шевчук, Михайло Костевич, Йосафат Коваль, Василь Бобик, Іван Прийдун, Гриць Сокіл, Настя Вайда, Анна Борецька, Антошко Ярема, Стефан Струсь, Петро Пекач, Григорій Батюк, Онуфрій Палій, Іван Черкас, Антін Гурин, Іван Крамар, Гриць Михалїцький, Теодор Козуб, Антін Крайник, Іван Мелїнчук, Павло Ткач, Микола Кухет, Теодор Кирик, Іван Данилко, Андрій Куцик, Василь Васильків, Іван Стецїв, Петронеля Косій, Василь Виматканич, Теодор Закалюк, Василь Ґембурич, Іван Левицький, Василь Андрусишин і Іван Марич по $5; Василь Химка і Іван Галюнько по $4; Гриць Крайник $3; Стефан Щерба, Стефан Чемирис, Марія Роскош і Амврозій Гошко по $2; Теодор Струс і Стефан Петрик по $1. По відтруценю розходів в сумі $7, переслано $820.00

870. Дітройт, Міш. д. Й. Семко **$5.00**

871. Вест Парк, Огайо, д. Ф. Булчак $10.00

872. Шікаго, Ілл. На руки місц. У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: Роман Бойко $20; Клементій Лагодинський і Михайло Дворніцький по $10; Іван Шкраба, Микола Костюк, Антін Край, Іван Прима і Стефан Прокопів по $5; Петро Дідик $1; за продаж патріотичних марок $30.60; з попередних датків $4.54. Разом ..**$101.14**

873. Кліфтон, Н. Дж. На руки д. Д. Лещишина зложили жертви слідуючі добродії: Д. Лещишин, П. Харко, Н. Нагнибіда, Ф. Харко, М. Харко, В. Комар і С. Куцах по $1; Г. Калиняк, Г. Маік і І. Роздзябек по 50 цнт. Дрібними датками $2.50. Разом **$11.00**

874. Пітсфілд, Масс. На руки місц. У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: Микола Дарчук $4; Василь Дарчук і Микола Щербань по $2; Теодор Соколовський $1.50; Іван Соколовський, Теодозій Гуска, Микола Некорчук, Олександра Серафин і Іван Тимчук по $1; Григорій Завируха 70 цнт.; Василь Гуска 50 цнт. По відтруценю місцевих розходів $6.10, переслано **$9.60**

875. Тайтусвіл, Па. Місц. У. Н. Комітет за продажу патріотичних марок надіслав $25.00

876. Парсбурґ, Па. Місц. У. Н. Комітет продав українські патріотичні марки слідуючим добродіям: Алекс. Білинському за $10, Петрови Мельковичеви Білинському і Теодорови Білинському по $2, Якови Білинському, Михайлови Білинському і Григорієви Дудякови по $1. Разом $17.00

877. Шікаго, Ілл. На руки д. Стефана Любинця зложили жертви слідуючі добродії: Стефан Любинець, Йосиф Пенюта, Тимко Свачій, Панько Чухрай по $25; Григорій Медвідь, Гаврило Хомин і Стефан Свачій по $20; Теодор Архитко, Панько Ґураль, Яків Лоїв, Данило Вишньовський, Йоан Чорномаз, Семен Федоренко, Константин Федоренко, Петро Чорнописький, Павло Андрушко, Йосиф Каменський (Поляк), асиль Дмитрів, Мартин Чухрай, Микола Козак по $10; Анна Кушка $6; Василь Лобай, Стахій Грицак. Андрух Куйбіда, Олекса Терлецький, Проць Соконник, Семеон Ґавронський, Олекса Соконник, Дмитро Кулечник, Михайло Бенюх, Яків Паскарик, по $5; Іван Пишний, Адольф Кропат і Дмитро Савчин по $2; Олекса Юрина, Федь Попович, Ілько Сенїв, Стефан Мазяк, Олекса Дорота, Джордж Кімз (Німець), Іван Бандур, Юрій Васильків, Іван Мельник, Іван Лукаш (Поляк), Яким Бурус, і Іван Сокольник по $1. Разом **$364.00**

878. Джерзи Сіти Н. Дж. д. Стефан Милянович **$100.00**

879. Ню Йорк, Н. Й. На руки місц. У. Н. Комітету зложили жертви слідуючі добродії з товариства „Вільність в Америці": Теодор Маселко, Василь Расяк, Василь Морський, Василь Панчишин і Григорій Стець по $5; Іван Сокач і Михайло Гузар по $3; Василь Самбір $2.25; Іван Пастух, Іван Каланюк, Григорій Прийма і Іван Василиків по $2; Ілія Гузар, Мартин Мелех, Михайло Філяк, Микола Стець, Микола Гладкий, Михайло Боднар, Микола Шевцїв, Іван Рудий, Іван Собонькевич і Петро Бойко по $1; Йосиф Пастух і Петро Вуйнер по 50 цнт.; Іван Сарановський 25 цнт. Разом **$54.50**

880. Аліквіпа, Па. На руки д. Василя Мацірінського зложили жертви слідуючі добродії: Василь Мацірінський і Семен Пласконос по $1. Разом **$2.00**

881. Шікаго, Ілл. На руки уряду У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: Петро Конопка $10; Олекса Чорнобіль, Михайло Скорик, Роман Іванюта, Дмитро Мясак, Іван Бобяк, Йосиф Бабій і Катерина Турчиновська по $5; Корнило Шеремете $4; Дмитро Кривий $3; Іван Жебрач і Іван Білковський по $1. На іменинах у тов. Дмитра Шеремети зложили жертви отсї добродії: Михайло Маерик $2; Дмитро Шеремета, Іван Шкраба, Григорій Кривовяз, Михайло Городецький, Олекса Мартин, Олекса Чорнописький, Олекса Титри і Н. М. по $1. За продажу патріотичних марок $35.70. Разом **$99.70**

882. Спіонк, Н. Й. На руки уряду місц. У. Н. Комітету зложили жертви отсї добродії: Савка Гірчиця, Катерина Гоєва і Роман Чаплик по $5; дрібними жертвами $5. Разом **$20.00**

Разом $2.658.96

Попередно оголошено $87.099.34

ЗАГАЛЬНА СУМА $89.758.30.

Доповнене:

У виказі жертв під ч. 836, Порт Джервіс, Н. Й., пропущено імена слідуючих жертводавців: Михайло Бабій, Зофія Городник і Евфрозина Добрянська по $1. Жертви їх вчислені в попередний рахунок, тому в сумі нема ніякої ріжниці.

УВАГА.

При сїй нагоді Головний Заряд Українського Народ. Комітету звертаєть ся до всїх щирих Українців і Українок, які збирали, збирають і збирати-муть жертви на Визволення України, щоби висилали збірки на адресу: Ukrainian National Committee, 30 E. Seventh Street, New York, N. Y., як рівнож просить поважаних жертводавців, щоби допильновували сего патріотичного обовязку.

Український Народний Комітет стоїть перед рішаючого акцією в справі Визволення Нашої Вітчини, тому конечна тут підмога всїх горожан майбутньої Української Народньої Републики.

Головна Канцелярія Українського Народнього Комітету уділяє всякому інформацій в справі народних віч, демонстрацій, протестів, концертів, відчитів, дописий і публїкацій в чужій і своєрідній пресї як рівнож уділяє точних відомостий про теперішне положене в старім краю.

Бажаючим інформувати чужинців про наші справи Український Народний Комітет оферує всякого рода поучення і лїтературу.

Український Народний Комітет.

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 34, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня с. р. Просить ся всїх членів, аби кождий явив ся, бо маємо богато справ до полагодженя. Будеть ся вибирати новий уряд. Хто не явить ся, підпадає карі після ухвали. Мітінґ відбудеть ся зараз по Службі Божій в парохіяльній гали під ч. 2302 E. 80th St. — Т. Тузїнський, предс.; С. Клюс, секр.

СТ. ДЖОЗЕФ, МО. Тов. „Зап. Січ", від. 355, повідомляє своїх членів, що дня 21. грудня відбудеть ся річний мітінґ, на котрім всї члени повинні бути, бо будеть ся вибирати новий уряд і буде вписувати ся нових членів. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — Н. Калагурка, предс.; І. Вольний, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. „Запорожська Січ", від. 251, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, точно о годині 2-гій пополудни, в галї під числом 509 Літерари Рут. Кождий член має на тім мітінґу явити ся, бо є важні справи до полагодженя. Довжники мають сплатити свої довги. Неявивший ся член заплатить $1.00 кари, або буде суспендований. — С. Галещук, предс.; М. Пелех, кас.; С. Модний, писар.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА. Отсим повідомляєть ся членів тов. „Любов", від. 45, що річний мітінґ відбудеть ся дня 14. с. м., о годинї 2-гій пополудни, в домі Тов. Горожан під ч. 822 Н. Френклін Стр. Будуть важні справи і вибір нового уряду. — І. Мамчук, секр. рек.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Тов. „Українська Січ", від. 170, подає до відома, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 13. листопада, в церковній гали на розі Сусекс і Ґрін ул., точно о годині 8-мій вечером. Кождий член має явитись на мітінґу і вирівнати свої залеглі довги, бо в противнім разі поступить ся з таким членом після статута. Є дуже важні справи до полагодженя. Неявивший ся член заплатить $1.00, а урядник $2.00 кари. — Г. Готра, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим подаєть ся до відома членам тов. „Вільність в Америці", що річні збори відбудуть ся дня 19. грудня, точно о годині 7.30 вечером, в Народнім Домі під ч. 217-219 East 6th St., N. Y. City. Сї збори є відложені з тої причини, що 13. грудня відбудеть ся представлене тов. „Вільність в Америці". Просимо о як найчисленнійшу участь. Хто з членів не явить ся на річних зборах дня 19. грудня, буде караний після статута. Довгуючі члени повинні при кінці сего року вирівнати свої належитости. Буде вибір нових урядників, справоздане з остатних трох місяців, а відтак нове справоздане контрольорів з цілого року. Будемо принимати нових членів до товариства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. — М. Боднар, секр. фін.

ЛОРЕЙН, О. Бр. св. Андрея, від. 128, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся 21. грудня, о годині 1.30 пополудни, під ч. 2619 Апел евеню. На сей мітінґ має явити ся кождий член, бо буде вибір нового уряду. Буде принимати ся нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить 50 цнт., а урядник $1.00 кари. — М. Савчин, предс.; О. Возняк, кас.; В. Каршень, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. „Дітройтський Боян", від. 141, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня б. р., в гали парафіяльній, під числом 82 Сікат евеню, точно о годині 1.30 пополудни. На сей мітінґ кождий член повинен явити ся, бо є богато справ до полагодженя. Будеть ся вибирати новий уряд. Котрий член не явить ся, заплатить кару $1.00, а урядник $2.00. Контрольори мають здати рахунок з цілого року. Довгуючі члени мають вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Будеть ся принимати нових членів без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. Братя Товариші! Горніть ся до нашого товариства і до У. Н. Союза! Буде нас більше, то буде більша сила і будемо могли помогти нашим братям у старім краю. Кождий член має принести 30 цнт. на календар на рік 1920. — М. Чіп, предс.; Т. Ворко, секр.

КАНЗАС СІТИ, КАНЗ. Бр. св. Володимира, від. 323, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся 21. грудня, точно о 2-гій годині пополудни. Буде вибір нового уряду і цілорічне справоздане старого уряду. Будеть ся принимати нових членів до братства без вступного, а до У. Н. Союза після статута. Котрі члени на річнім мітінґу не являть ся, заплатять $1.00 кари. — Д. Янчишин, предс.; Р. Мазур, кас.; П. Ярема, секр.

ІСТ ЙОНҐСТАВН, О. Тов. „Сокіл", від. 218, подає до відома всїм своїм місцевим і позамісцевим членам, що дня 21. грудня, точно о годині 1-шій пополудни, відбудеть ся річний мітінґ. Обовязком кождого члена на сей мітінґ явити ся. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні вкладки, бо в противнім разі будуть виключені з організації. Контрольори мають здати своє справоздане за 6 місяців. Маєть ся вибрати новий уряд. Нових членів будемо принимати без вступного до товариства, а до У. Н. Союза після статута. Неявивший ся член заплатить кару 50 цнт., а урядник $1.00. — С. Дзяпка, заст. предс.; С. Шубеляк, кас.; Й. Заланський, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Бр. св. Николая, від. 175, подає до відома своїм членам, що річний мітінґ відбудеть ся 21. грудня в гали церковній при Кліперт Аве. Просить ся всїх членів, аби зійшли ся на сей мітінґ, бо є дуже важні справи до полагодженя. Члени, котрі мешкають поза Дітройт, а не можливо їм прибути на сей мітінґ, зволять повідомити про се секретаря і надіслати свою належитість. Українці, замешкалі в Дітройт, а не належачі до жадної запомогової організації, нехай прийдуть і впишуть ся до нашого братства і до У. Н. Союза. Українці, котрі приїхали до Дітройт з других плейзів, а мають переступні листи, нехай вступлять до бр св. Николая, від. 175 У. Н. Союза. Се братство є найстарше в Дітройт. — П. Пошивак, пр.; Д. Макара, секр.

СТ. ЛУІС, МО. Бр. св. Володимира, від. 179, повідомляє всїх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, зараз по Службі Божій, в гали церковній. Просить ся всїх членів прибути, бо маємо дуже важні справи до обговореня. Будеть ся вибирати нових урядників. Довгуючих членів напоминаєть ся, щоби вирівнали свої довги, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Контрольна комісія по річнім мітінґу має переглянути братські книжки. Будемо принимати нових членів без вступного до братства, а до У. Н. Союза після статута. Прийдіть, братя, і запишіть ся до своєї рідної організації, котра дає запоруку вразї якогось випадку. Неявивший ся член підпаде карі $1.00, а урядник $2.00. Кождий член най старасть ся придбати о скілько можливо нових членів до У. Н. Союза. — І. Онуфрей, предс.; М. Петрівський, кас.; М. Стецїв, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в суботу, 20. грудня, о годині 7.30 вечер. Просить ся всїх членів явити ся, бо будеть ся вибирати нових урядників. Котрий член не прийде на сей мітінґ, заплатить кару, а тоті члени, котрі довгують, мусять вирівнати свої довги, бо инакше будуть виключені з товариства і з У. Н. Союза. — І. Магеровський, заст. предс.; В. Яремчук, кас.; Г. Брензей, секр. фін.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Сим повідомляєть ся всїх членів тов. „Вільна Україна", що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня, о годині 2-гій пополудни, в гали Давіс Сквер Парку. На сїм мітінґу буде справоздане і вибір нового уряду. Неявивший ся член підлягає карі $1.00. Новоприступивші члени зволять предложити свої аплікації на сїм мітінґу. —П. Кавацїв, предс.; М. Болехівський, секр.

БОРНСАЙД, ІЛЛ. Бр. св. Петра і Павла, від. 165, повідомляє всїх своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся в неділю, 21. грудня, точно о годині 3-тій пополудни, в церковній гали при Чонсей евені і 92-гій улици. Просить ся всїх членів, аби явили ся на мітінґу. Довгуючі члени мають вирівнати свої місячні вкладки. Котрий член не прийде на мітінґ, заплатить $1.00 кари, а урядник $2.00. Буде вибір нових урядників і будемо принимати нових членів до братства за половину вступного, а до У. Н. Союза після статута. — І. Мельник, предс.; І. Коцилівський, кас.; П. Коцилівський, секр.

ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. Бр. св. Николая, від. 4, повідомляє всїх своїх членів, що місячний мітінґ відбудеть ся в суботу, 13. грудня, точно о годині 8-мій вечером, в У. Н. Домі, 72 Моріс ул. Обовязком кождого члена є явити ся і заплатити свою вкладку. Будемо принимати нових членів до братства, а до У. Н. Союза за половину вступного. — Й. Крайник, предс.; С. Глива, кас.; М. Смакула, секр.

ДІРФІЛД, МАСС. Тов. „Галицька Січ", від. 207, подає до відома, що триквартальний мітінґ відбудеть ся в неділю, 14. грудня б. р., в Савт Дірфілд, Масс. На сей мітінґ повинні явити ся всї члени, бо є богато справ до полагодженя. Будеть ся вибирати новий уряд. — Н. Костюк, секр.

ГАМТРАМК, МІШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє своїх членів, що річний мітінґ відбудеть ся дня 21. грудня в льокали У. Н. Д. під ч. 84 Грейлінґ ул. Мітінґ розпічнеть ся точно о годині 3-тій пополудни. Обовязком кождого члена явити ся на сїм мітінґу. Запрошуєть ся всїх Українців, котрі бажалиб стати членам У. Н. Союза, нехай прийдуть і впишуть ся до нашого товариства і до У. Н. Союза. — Д. Базилевич, секр. рек.

МІСЦЕВІ ОГОЛОШЕНЯ.

ТЕАТРАЛЬНІ ПРЕДСТАВЛЕНЯ.

NEW YORK, N. Y. Український Театр під зарядом Д. Медова, при участи славної артистки Р. С. Соловієвої з перворядною трупою зложеною з 30 людий, відограє в Українськім Народнім Домі, 217 Іст 6-та улиця, Ню Йорк слідуючі штуки: в суботу, дня 13. грудня „НЕДОЛЮДКИ", в неділю, дня 14. „БЕЗТАЛАННА," драма в 5-ти діях. Початок точно о годині 8.15 вечер. Вступ $1.00, 75 і 50 цнт. Каса отворена від години 7-мої вечером. Просить ся о як найчисленійшу участь. — ЗАРЯД. 48

YONKERS, N. Y. Український Театр, який дає сталі представленя в Ню Йорку, під зарядом Д. Медова, при участи славної артистки Р. С. Соловієвої з перворядною трупою, зложеною з 30 людий, відограє в неділю, 14. грудня в Yonkers Prospect House, 49 Buena Vista Ave., пополудневе представлене „ЗАПОРОЖСЬКИЙ КЛАД" або „Міліончик Буць", комічна оперета в 3-ох діях Ванченка. Початок точно о годині 2-гій пополудни. Вступ: 35, 50, 75 цнт., $1.00 і $1.50. 46-48

ВІЧА І ЗБОРИ.

ДО ЧЛЕНІВ І ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО МУЗИЧНОГО СОЮЗА В АМЕРИЦІ.

Сими днями буде оголошений звіт з остатного засідання У. М. Союза. У тім звіті між иншими справами будуть поміщені всі приходи і розходи нашої організації по конець падолиста б. р. Небавом статутова комісія видадить статут У. М. Союза, який буде прочитаний, доповнений і ухвалений на загальних зборах організації. Сей статут видрукуєть ся і розішлеть ся всім членам і прихильникам Укр. Муз Союза. Покищо просимо бути терпеливими. Уважаємо за відповідне заявити, що справа У. М. Союза є на дуже добрій дорозі.

З поважанєм,
М. І. Едельман, голова; **О. Стеткевич**, секретар Укр. Муз. Союза.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ.

(Оголошеня женитьби не приймаєсь).

ДО КРАЮ! Хто хоче працювати на корабли кілька годин денно при легкім занятю, нехай звернеть ся до: GREENWICH LABOR AGENCY, 129 Greenwich Street, New York, N. Y. 124—

Пошукую мойого брата **МИХАЙЛА КЛЮБА**, котрий донедавна мав фарму коло Гудсону, Н. П. Хтоби про нього знав або він сам, нехай зголосить ся на адресу: STEPHEN KLUBA, 368 E. 10th St., New York, N.Y. 48-9

ПОШУКУЮ ПОМЕШКАНЯ в українських інтелігентних людий, котрі би мали осібну кімнату і осібним входом. За помешкане заплачу добре після умови. Ласкаві зголошеня слати листовно під адресою: N. HRYHORCZUK, 312 Second Ave., New York N. Y. 147-48

Пошукую свого шваґра **АНДРЕЯ БЛАШКО**, з Кривотул старих, повіт Товмач, Галичина. Два роки тому перебував в Нюарку Н. Дж. Хтоби про нього знав або він сам, зволить зголосити ся до: JOHN [illegible], Box 201, Orrville, Ohio. 148-50

ПОШУКУЮ УЧИТЕЛЯ (Українця) в Нюарку, Н. Дж., котрий би вільними хвилями від праці вечерами, два-три вечери в тижни міг уділяти лекцій англійської мови, по дві-три години одноразово. Ласкаві зголошеня слати до: W. M. L. CH. K., 33 Boyd St., Newark, N. J. 148-50

ПОШУКУЄСЬ ДЯКОУЧИТЕЛЯ, котрий би потрафив провадити хор і оркестру та учити діти. Зголошеня просить ся присилати на адресу: Rev. B. ZACERKOVNY, R. F. D. 2, New Britain, Conn. 146-48

Пошукую свого брата **ПЕТРА МЕДВІДЯ** і свого шваґра **ОЛЕКСУ ЗАКАЛУЖНОГО**, з села Селиска, повіт Перемишль, Галичина. Брат з села Новосільці. Хтоби про них знав або вони самі, зволять зголосити ся до: JOSEPH MEDWID, Box 132, Yorkville, Ohio. 148-50

Пошукую своїх краянів **ГРИЦЯ ШЕРБАН** і його сестру **ЮСТИНУ**, замужну Пек, з Лисович, повіт Долина, Галичина. Гриць має перебувати в Дісклодж, при майнах, а його сестра в Ст. Луїс, Мо. Хтоби про них знав або вони самі, зволять зголосити ся до: H. SOBKIW, 2136 Amsterdam Ave., New York, N. Y. 146-48

Пошукую свого брата **МИХАЙЛА КУЛИК**, з села Панещина, повіт Ліско, Галичина. Перебував в Скрентон, Па. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: NICHOLAS LESAK, 326 E. Federal St., Door 14, Youngstown, Ohio. 148-50

Пошукую своїх краянів, **ВАСИЛЯ і ДМИТРА ҐОНКА і ПЕТРА ЛИСЕНКА**, з Борислава, повіт Дрогобич, Галичина. Хтоби про них знав, або вони самі, зволять зголосити ся до: OLGA CHOLEWA, 326 E. Federal St., Door 14, Youngstown, Ohio. 148-50

Де є мій вуйко **МИХАЙЛО КУЧЕРЕВИЙ**, з Заліся, повіт Борщів, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, най пише під адресою: Prigioniero di guerra DEMENDASIUK PAUL, Reparto di Fossano, prov. di Cuneo, Italia. 148

Де є **ЮЛІЯ БОНДАРЕНКО** (Мартинець), з Богородчан, Галичина. Має три листи з краю. Також її шваґер незадовго відїзджає до краю, бажає з нею попращатись. Хтоби про неї знав, або вона сама, зволить зголосити ся до: JOSEPH MARTYNEC, 269 E. 10th St., New York, N. Y. 47-49

Де є **МИХАЙЛО ҐУРНИЙ**, з села Кушкурів, повіт Золочів, Галичина. Хтоби про него знав або він сам, зволить зголосити ся до: W. KORNELUK, Box 522, Manville, R. I. 48

Гриць Матковський і сестра Маруся з Матковських Рудова, та шваґер Евген Рудий пошукують отсею дорогою **ПЕТРА МАТКОВСЬКОГО**, з Сильця, повіт Самбір, Галичина, котрий перебуває в Америці. Хтоби про него знав або він сам, най пише під адресою: EUGENE RUDYJ, Ukrainske Brigade w Nemeckem Yablonnem, k. lo Libereu, Cechy. 148

Посилайте гроші своїй родині до краю тільки через Американсько-Українське Бюро в Філядельфії. Адреса: American Ukrainian Bureau, Inc., 322 N. 8th St., Philadelphia, Pa. 118—

ІСПИТОВАНИЙ дякоучитель глядає посади при гр.-кат. українській церкві. Є самотним. Може учити і управляти хор як церковний так і сьвітський, вести парохіяльну школу, уряджувати представленя і концерти. Посаду може обняти від 15. грудня. Ласкаві зголошеня слати на адресу: ROMAN DMYTROW, 39 Woodbury St., Rochester, N. Y. 47-49

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТИ.

Страйк углекопів тимчасово покінчений.

На пропозицію президента Вілсона орґанізація углекопів віднеслась до всіх своїх членів, щоб повернули до праці. Углекопи мають тимчасово побирати платню на основі 14% підвишки, а прочі питання порішить комісія трох, зложена по одному з представників правительства, углекопів і копальників. Та комісія має розглянути всі прочі домагання углекопів, а також копальників і по 60 днях подати свою опінію. Вона буде мати право, коли буде уважати за конечне, піднести платню робітникам, а також ціну угля. — Адміністратор опалу Ґарфілд не вдоволений з акції президента і вадумав зрезиґнувати. Ґарфілд предкладав инший плян полагодження у-гляної кризи. Він іменно проектував 14% підвишки платні, а прочі питання малаби порішити комісія з членів правительства, котрих президент мав іменувати вчасти на предложення обох спорячих сторін. Ґарфілд, треба знати, є властителем копадень угля.

Крадіж американських дарів в Польщі.

Львівський „Вперед", з 6-го падолиста 1919, подає за варшавським польським „Роботніком", з 1-го падолиста, отсю новину про долю ріжних подарунків, зібраних Поляками у Злуч. Державах: „Ліґа польських жінок в Америці, підпомагана численними польськими лівими орґанізаціями, збирала ріжні річи, як: обув, одіж і білле, щоби прийти з помочию Полякам в старім краю. Дня 15. липня вислано ті річи до Кракова в 42 скринях на адресу тов. Морачевскої, яка, як предсідателька жіночої ліґи, мала заняти ся розділом надісланих дарів. Коли річи прийшли щасливо до краю, делеґований польським урядом Міклашевскі, замісць відіслати їх до Кракова на руки адресатки, дав їх до розпорядимости „Кола Поль-ок" в Варшаві. Щойно по якімсь часі дійшло се до відома тов. Морачевскої і коли вона зажадала в згаданій орґанізації річий, заявлено їй, що дарів вже нема, бо їх забрала пані Падеревска. Тов. Морачевска внесла до краківського суду скаргу, в якій обжаловує заряд зелізниці п. Міклашевского і „Коло Поль-ок".

Новий закон про нафту в Мексико.

Висша палата мексиканського парляменту приняла законопроєкт про операцію нафтяних кітловин, предложений президентом Каранцою. Законопроєкт, який по принятю в низшій палаті стане законом, говорить, що нафта, як взагалі всі инші підземні богатства, належить до держави і лише держава має виключне право розпоряджати нею. Забороняєть ся приватним властителям отвирати нові нафтяні шафти без дозволу правительства.

На першу вістку про повисшу ухвалу мексиканського сенату американський капітал задрожав. Усі американські нафтяні компанії, числом 21, віднеслись з просьбою до президента Вілсона, міністра Ленсінґа і до обох палат парляменту, щоби боронили прав своїх горожан, власників копалень в Мексику. Вони кажуть, що акція мексиканського президента і парляменту наносить руїну їх інтересам в мексиканській републиці, які то інтереси Американці набули за гроші. Однак і президент і парлямент Злучених Держав мусять тепер числитись з тим, що новий законопроєкт переходить в закон законодатною дорогою, отже є леґальним.

Проти прогібіції.

Як нарід Злучених Держав є сильно обурений на ухвалену парляментом прогібіцію, може посьвідчити цікавий факт, що дальших 14 місточок в Массачузетс заявились проти прогібіції. Навіть такі місточка, як Нютон, Малден, Медфорд і Еверет, що ніколи в своїй історії не мали в себе коршми, постановили тепер перейти до „мокрих". Місточко Атлборо, що не мало коршми через 225 літ, також стало тепер у ряди мокрих. Лише одно місточко Мелроз заявилось за прогібіцією. Так отже вже 34 місцевости в Массачузетс стали проти прогібіції, а лише кілька за прогібіцією.

О одноцентові листи.

Почтова комісія в сенаті заявилась за проєктом, щоби оплату листів знизити з двох на один цент.

Канада хоче більше населення.

Канадійське правительство призадумуєть ся тепер над питанием, в якийби то спосіб побільшити число свого населення. Великий простір землї, більший від континентального простору Злучених Держав, має лише 8.000.000 душ населення, підчас коли континентальні Злучені Держави мають 100,-000.000.

Канадійське правительство не числить вже на іміґрацію Українців, котрі нині скольонізували великі полудневі простори диких пустарів центральної і західної Канади, але противно побоюєть ся, що сї трудовиті поселенці схочуть в якійсь мірі опустити Канаду і повернутись до своєї батьківщини. Жадні поселенції не причинились до хліборобського піднесення Канади в такій степені, як Українці. Правительство не має для них слів похвали, чого не можна вже сказати про инші славянські ґрупи, а специяльно про російських духоборів, котрі під хліборобським оглядом ріжнять ся від всїх инших тим, що не сидять на місци, але час від часу переносять ся цілими оселями.

Щоби побільшити число населения Канади, думає правительство над всякими можливими полекшами, які приманювалиб Европейців. Як мають вигляди ті полекші, нині ще не знати. Також думає правительство над іміґраційним матеріялом. Сподіваючись малої помочи від Злучених Держав, а стративши надію на іміґрацію українську, думає правительство запропонувати іміґрацію польським Жидам і бідним родинам в Анґлії. При помочи польських Жидів думає правительство піднести і розвинути домашну і заграничну торговлю, а при помочи бідних анґлійських родин хоче розвинути фабричний промисл Канади.

Польський урядник почтовий не знає, де є Перемишль.

Наш читач Йосиф Галіновський, з Перт Амбой, Н. Дж., прислав нам коверту від листа, який йому завернули зі Східної Галичини. Лист був адресований читкими латинськими буквами, адреса писана чорнилом і дуже точна, а мимо того лист не дійшов, бо урядник польської почти зазначив, що таких місцевостий не знає!...

Справа з сим листом досить цікава і ми подамо її ширше до відома загалу. Адреса на коверті звучала:

Rozalia Goliniowska
w. Drohojiw,
Poczta Radymno,
Pw. Peremyszl,
West Ukraina.
Via Poland.

Польський урядник почтовий перечеркнув оливцем чотири рази другу лінію, два рази трету лінію, чотири рази четверту лінію і два рази пяту лінію, і написав: Retour Perth Amboy, America", а на відворотній стороні зазначив: „Nieznane miejscowosci". При лінії, „Пв. Перемишль" є один знак запитання (?), а при лінії „Вест-Україна" є два знаки запитання (??). Крім того на слові Ukraina є зі скаженою лютию витиснена округла печатка військова „К." Лист писаний 12. вересня 1919, а повернув 7-го падолиста 1919.

Не знати, як властиво розуміти сього урядника почтового? Чи він є умовий, чи моральний каліка? Є певним, що він є калікою, бо нормальний чоловік не окаже такого здичіння. Чи є він калікою умовим, чи моральним, — то в однім і другім случаю се кидає дуже погане сьвітло на польську адміністративну машину. Се сьвідчить, що державна адміністрація Польщі находить ся в руках людий тупих, ідіотоватих та останних недоуків, котрі навіть не знають, де лежить Радимно і Перемишль. Ми певні, що колиб адресант, посилаючи лист до своєї жінки в Галичині, був подав лише імя жінки, село, почту і додав до того всього слова „Peremisl", то американський почтовий урядник, що ніколи в Перемишли не був, а лише деколи чув про се велике місто, бувби зазначив, що той лист має йти до Східної Галичини, або до Західної України, як назвав урядово свою землю галицький Українець.

Колиж польський почтовий урядник знав, де є Перемишль, але не хотів доручити адресатови лист лише тому, що його повіністичну душу образили слова West Ukraina і Peremysal, то се сьвідчить про його моральну анормальність, про здичіние чоловічої душі. Чесний чоловік і член культурного народу того не зробить, бо буде уважати се за велику ганьбу і для себе і для свого народу і для свого правительства.

Ми тут знова подамо за примір Американців. У Злучених Державах українська мова не є ані урядовою ані піврядовою. Всі адреси на почтових посилках мусять бути писані латинськими буквами та анґлійськими виразами. Трафляєть ся однак, що неодин Українець напише до „Свободи" лист і через помилку заадресує його чисто по українськи. На коверті нема ані одної букви з латинської азбуки. А мимо того лист дійде до призначених рук. Се ставить усю американську почтову адміністрацію в незвичайно чесну позицію. Так поступають чесні урядники американської почти, так поступає уся адміністрація і нарід.

Нечесно, ганебно, злочинно, по шубравськи поступив польський почтовий урядник у Східній Галичині з листом п. Йосифа Голіновського, коли завернув його назад. Се впрочім нам не дивуватись. Яким премієром може бути піяніст, таким почтовим урядником мусить бути польська „цнота" з львівських Броґідок... Бо який дуб, такий клин, — який тато, такий син!

Мартенс мусить передати всю кореспонденцію зі своїм правительством.

Людвик Мартенс, московський амбасадор, висланий до Злучених Держав савєтським правительством, мусить передати всю кореспонденцію, приватну і урядову, в руки комісії для розслідження большевицької пропаґанди в нюйорськім стейті. Таке рішенне видала та комісія, але Мартенс спротивив ся і віднїс ся до найвисшого суду зі спротивом. Однак суд відкинув спротив Мартенса. — Та Мартенс порадив собі в той спосіб, що вислав усю кореспонденцію до иншого стейту.

Нова експресова постанова.

Заряд пересилкової компанії „Амерікен Рейлвей Експрес" подає до відома, що з днем 10. грудня вийшла нова постанова про пересилку пакунків. Усі посилки, що мають більше ніж 25 фунтів ваги, мусять бути опаковані в сильній деревляній пачці. На пачці має бути зложена заява почкороба про силу і містоту пачки. Инакше опакованих посилок не будеть ся принимати. Посилки низше 25 фунтів ваги, не підлягають новій постанові.

Хоче поняти за свою вже 28-му дитину.

Пані Єлисавета Сімен, журналістка, що в „Ню Йорк Івнінґ Джорнал" підписуєть ся як Неллі Блай, робить всякі старання, щоби нюйорські власти віддали їй 7-місячного хлопчика, найденого недавно на головнім двірци Нюйорської Центральної зелізниці, в Ню Йорку. До суконки дитини була пришпилена карточка, на котрій було написано в анґлійській мові: "До когонебудь — Ради Бога, візьміть сю дитину. Вона є тягаром для родини. Дайте її Неллі Блай, з нюйорського „Джорнал-у". Йому сім місяців і здорове. Не мож його вигодувати, бо молоко тепер дуже дороге. Маю инші діти, котрих стараюсь вигодувати".

Картка не була підписана, отже не знати, чия се дитина. А що матір висловила бажанне, щоб дитиною заопікувалась Неллі Блай, через се ся остання домагаєть ся дитини для себе. Пані Сімен (Неллі Блай) каже, що вона приняла вже 27 таких дітий і дала їм добрий приют, тому домагаєть ся і останної опущеної дитини, яка вже буде 28-мою зряду.

ЗАГАЛЬНІ ВІСТИ.

Асекурація на случай безробіття в Анґлії.

Анґлійське правительство задумало асекурувати робітників на случай безробіття в краю. В тій цїли в парляменті буде внесений законопроєкт. Особи, що через прикрі економічні обставини в краю не малиб праці, побирали би державну допомогу.

З Анґлії до Австралії.

Капітан Росс Сміт, австралійський летун, виграв першу нагороду в сумі 48.600 долярів, назначену британським правительством для того, хто перший перелетить воздушну дорогу з Анґлії до Австралії. Віддаленнє між сими двома землями є 11.500 миль і летун мав перелетіти його протягом 30 днів. Перша проба удала ся. Капітан Сміт виїхав з Лондону 12. падолиста, а 18. падолиста був вже у Каїро (Єгипет). Дня 23. падолиста він находив ся в Дельгах, Індія, відки через Малайські острови добив ся 10. грудня до берегів Австралії. Дорога отже тривала 29 днів. Разом з ним їхали три його товариші.

Лайтнант Етієн Пуле, французький військовий летун, також був вибрав ся літаком з Парижа до Австралії. Він опустив Париж 14. жовтня, майже місяць перед відїздом капітана Сміта. Оба вони стрінули ся 30. падолиста в Ранґун, Індія, відки 1-го грудня виїхали оба в дальшу дорогу. Але про французького летуна нема донині жадної вістки.

ЩО ПИШУТЬ В ЛИСТАХ.

Як Поляки поводять ся з нашими людьми.

Грушевичі, пов. Добромиль, 11. серпня. — Любі Діти. ...За Москалів, то ще всьо було гаразд. В нікого не рабували, а бідним давали допомогу. Австрійці вже забирали, що могли. Але як прийшла польсько-українська війна, тоді настало пекло. Настали великі рабунки. Прийшов Поляк до стайні, бере коня, а господар вийшов тай просить, аби не брав. А він нагайкою або кольбою та ще й набив. Забрав коня, вивів зі стайні ялівку, на подвірю застрілив безрогу та ще прийшов до хати, наставив карабін тай каже: „Давай, хлопе, пінендзи, бо ці заштшелі альбо ці халупи подпалі". Тай бере сірник і йде під сріху. А хлоп, перестрашений, вишукує останний цент і дає.

(Сей лист одержав Іван Івашко, Вілмінґтон, Дел.)

Ворог купує кулі за наші гроші.

Новосілки, почта Гусаків, Галичина, 15. липня 1919. — Дорогий Брате! ...А поводить ся дуже погано. Корова, що перед війною коштувала 160 корон, коштує тепер 6.000 корон або більше. Коні дорогі, тай то нема. Люди мало піль засіяли, бо нема чим робити. Кождий сїє і садить, щоби мав для себе, а решта лежить облогом. Я маю корову і ялівку і пару коний. Гроший мені не посилай жадних, бо ті гроші, що люди тепер посилають з Америки, нічого для нас не вартають. Для нас се навіть зле, бо — як кажуть — ворог купує за них кулі на наш нарід, а нам тут дадуть якісь паперці, за які нічого купити не можна. А ти не важ ся тепер приїзджати. Я напишу Тобі, коли буде можна. Також не міняй гроший. — Бувай здоров, брат **Семен.**

(Сей лист одержав Василь Іванишин, Шікаґо, Іл.)

Мусим воювати за свою справу.

Дайтш Ґабель, Чехія, 26. жовтня 1919. — Дорогий Братчику. Доношу Тобі, що я здоров. На Чехах я є при українськім війску. Є нас тут ціла бриґада, з Галичини і з Великої України, котра була перше під Росією. Ми тут перейшли тому, що під Львовом Поляки перервали нам фронт і ми не могли втічи на Україну, бо Поляки зайшли нас, і ми втікли на Чехи. Я вже пять літ при війску. Чотири роки вислужив при австрійськім, а рік вже при українськім. Потрібно себе ратувати, бо Поляки збиткують ся над Українцями. До дому не можу ще скоро вернути, бо треба воювати, доки не відберемо Галичини назад в свої руки, бо не можем на те згодитись, щоб хтось панував над нами; хочемо бути самі господарями в своїй хаті. Доки Українці з Галичини і Українці з Великої України не будемо творити одну незалежну українську републику, доти нам добра ні ладу не буде. Наші братя бють ся проти Москалів Денікинців і большевиків, а ми очікуєм лише хвилї, коли будемо могли злучитись з нашими братями, котрі тепер такі тяжкі хвилі переживають в боях з заклятими ворогами. Мусить прийти час, коли ми зможемо переїхати на Україну і допомогти нашим братям у боротьбі з ворогами. Мусимо бороти ся з тими ворогами, бо вони хочуть наш любий і дорогий край загарбати, а нас хочуть поробити своїми рабами. — Здоровлю Тебе, брат **Іван.**

(Сей лист одержав Антін Кость, Вилбер, Небр.)

Ідуть на Україну.

Лечеї, Італія, 19. жовтня 1919. — Дорогий Брате! Приходить для мене час, треба їхати на Україну. Їде нас 1.500. Тут, в неволи польський жовнїр дістає 200 грамів хліба, а український жовнїр дістає цілий хліб, 7 корон денно і вікт. Я навчив ся в полоні говорити по італійськи. Я в короткім часї їду на Україну, бо прийшло розпорядженне з міністерства, що Українці мають їхати на Україну. — Здоровлю Тебе, брат **Стефан.**

(Сей лист одержав Федір Цідик, в Сиракюз, Н. Й.)